

BRO

Bosscheweg 107
5282 WV BOXTEL

Onderwerp	Zaaknummer	Behandeld door	Verzonden
Ontwerpbesluit op aanvraag vergunning Wet natuurbescherming voor traverse Kapellebrug	373505		

Middelburg, 18 januari 2024

Geachte

Op 20 oktober 2023 hebben wij van u namens provincie Zeeland (hierna: uw cliënt) een aanvraag ontvangen voor een vergunning op grond van artikel 2.7 lid 2 Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het project traverse Kapellebrug, bestaande uit groot onderhoud in combinatie met herinrichting ten behoeve van de verkeersveiligheid van de Gentsevaart. De ontvangst van deze aanvraag is op 24 oktober 2023 bevestigd. In deze brief maken wij onze voorgenomen beslissing op uw aanvraag bekend.

ONTWERPBESLUIT WET NATUURBESCHERMING ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING MET ZAAKNUMMER 373505

Wij zijn voornemens:

- I. Aan uw cliënt de aangevraagde vergunning op grond van artikel 2.7 lid 2 Wnb voor het project traverse Kapellebrug, bestaande uit groot onderhoud in combinatie met herinrichting ten behoeve van de verkeersveiligheid van de Gentsevaart, te verlenen.
- II. De vergunning te verlenen voor onbepaalde tijd.
- III. De voorschriften, zoals opgenomen in onderdeel 1 aan de vergunning te verbinden. *Zorgvuldig nakomen van deze voorschriften voorkomt dat we op grond van artikel 5.4 lid 1 Wnb de vergunning voortijdig intrekken of wijzigen.*
- IV. De volgende documenten deel uit te laten maken van de vergunning:
 - aanvraagformulier basismodule en module 1A van 20 oktober 2023, ons kenmerk 373505-01;
 - onderzoek stikstofdepositie traverse Kapellebrug, referentienummer NL23 -648800269 - 63902, versie 1.2, opgesteld door Sweco d.d. 9 november 2023, ons kenmerk 373505-02;
 - passende beoordeling stikstofdepositie Kapellebrug, referentienummer NL24-648800269-69111, versie 2.1, opgesteld door Sweco d.d. 16 januari 2024, ons kenmerk 373505-03;
 - ecologische beoordeling stikstofdepositie Kapellebrug, passende effectbeoordeling op Vlaamse Natura 2000-gebieden, referentienummer NL23 -648800269 -67249, versie 1.0, opgesteld door Sweco d.d. 14 december 2023, ons kenmerk 373505-04;
 - Aeries-berekening rekenjaar 2024 met kenmerk RbEpQiiXYs1b d.d. 8 november 2023, ons kenmerk 373505-05;
 - Aeries-berekening rekenjaar 2025 met kenmerk RjpnAbivzhJa d.d. 8 november 2023, ons kenmerk 373505-06;

- Knelpunten tekening Zuid: van ovonde de Klingestraat tot tankstations Sakko/Shell, tekeningnummer ARC-TMT-Totaal ontwerp-01, versie C, opgesteld door Arcadis d.d. 8 augustus 2023, ons kenmerk 373505-07;
- Knelpunten tekening Midden: van tankstations Sakko/Shell tot Mangnus, tekeningnummer ARC-TMT-Totaal ontwerp-02, versie C, opgesteld door Arcadis d.d. 8 augustus 2023, ons kenmerk 373505-08;
- Knelpunten tekening Noord: van Mangnus tot aansluiting N692, tekeningnummer ARC-TMT-Totaal ontwerp-03, versie C, opgesteld door Arcadis d.d. 8 november 2023, ons kenmerk 373505-09.

Een ontwerpbesluit hiertoe sluiten wij dan ook bij. Leest u vooral onderdeel 1 zorgvuldig door, hierin staan de voorschriften die wij aan de vergunning verbinden. De motivering van dit besluit vindt u in onderdeel 2 'Overwegingen'.

De voorgenomen vergunning is gebaseerd op de aanvraag inclusief alle bijgevoegde stukken. De eventuele significante negatieve effecten op beschermde natuurwaarden zijn uitsluitend beoordeeld op het te vergunnen project, zoals dit in de aanvraag beschreven is. Het project dient dan ook te worden uitgevoerd conform de aanvraag. Misschien wilt of moet u tijdens de looptijd van de vergunning iets veranderen aan de uitvoering. Dat is mogelijk, op voorwaarde dat de verandering geen significante negatieve effecten heeft op de beschermde natuur. Neem altijd van tevoren contact met ons op als u iets aan de uitvoering wilt veranderen. Het kan namelijk zijn dat u dan een aangepaste vergunning nodig heeft. U kunt ons bereiken via het e-mailadres natuurbescherming@zeeland.nl. Vermeld hierbij altijd het zaaknummer.

Zienswijze

Gedurende de periode van terinzagelegging wordt een ieder in de gelegenheid gesteld om schriftelijk of mondeling een zienswijze met betrekking tot het ontwerpbesluit in te dienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Zeeland, Postbus 6001, 4330 LA Middelburg.

Wanneer wij binnen de door ons gestelde termijn geen reactie hebben ontvangen, gaan wij ervan uit dat niemand van deze gelegenheid gebruik heeft willen maken. Ontvangen wij wel een reactie, dan wordt deze in het definitieve besluit verwerkt.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,
Namens deze,

Unitmanager Natuurbescherming

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.

1. VOORSCHRIFTEN

1. Het project dient strikt conform de vergunningaanvraag en de daarbij behorende bijlagen te worden uitgevoerd.
2. De vergunning, inclusief de aanvraag moet op de locatie aanwezig zijn. Medewerkers moeten op de hoogte zijn van de vergunning en de daarin opgenomen voorschriften.
3. U dient minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden te melden wanneer u begint met uw werkzaamheden. U doet dit via het emailadres handhaving.groen@rud-zeeland.nl onder vermelding van het zaaknummer van deze vergunning.
4. Uiterlijk 2 dagen nadat de werkzaamheden zijn beëindigd wordt dit gemeld op het hierboven genoemde e-mail adres onder vermelding van het zaaknummer van deze vergunning.

2. OVERWEGINGEN

A. Weergave van de feiten

1. Vergunningaanvraag

U heeft namens uw cliënt een aanvraag op grond van artikel 2.7 lid 2 Wnb ingediend voor het project traverse Kapellebrug, bestaande uit groot onderhoud in combinatie met herinrichting ten behoeve van de verkeersveiligheid van de Gentsevaart. De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer: 373505.

In verband met het ontbreken van een aantal gegevens hebben wij u op 6 november 2023 in de gelegenheid gesteld om tot en met 22 december 2023 de aanvraag aan te vullen. Wij hebben de aanvullende gegevens ontvangen op 15 december 2023 (en een rectificatie van één document op 16 januari 2024). Na ontvangst van de aanvullende gegevens hebben wij de toetsing van de aanvraag voortgezet. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een vergunning is vereist. De aanvraag is dan ook in behandeling genomen. De termijn voor het nemen van het besluit is opgeschort vanaf 7 november 2023 tot de dag waarop de aanvraag is aangevuld.

De Traverse Kapellebrug is onderdeel van de provinciale weg N290, die de verbinding vormt tussen de N62 ten zuiden van Terneuzen en de Nederlands-Belgische grens bij Kapellebrug. Het wegvak is toe aan groot onderhoud. Uw cliënt is voornemens om de Traverse Kapellebrug, in combinatie met het uitvoeren van het groot onderhoud, ook te voorzien van een meer verkeersveilige inrichting.

De reconstructie heeft niet tot doel om de verkeersintensiteit te beïnvloeden. Wel zijn de gevolgen van verkeersdrukke en te hard rijden zoals verkeersonveiligheid en geluidhinder nadrukkelijke aandachtspunten in het definitieve ontwerp. Om de verkeerssituatie in Kapellebrug aan te pakken gaat de Provincie, samen met de gemeente Hulst, de Gentsevaart vanaf de Belgische grens tot aan de kruising Gentsevaart/Molenstraat reconstrueren. Volgens de huidige planning zullen de werkzaamheden in het derde kwartaal van 2024 starten en duren tot eind 2025. Gedurende de werkzaamheden blijft de traverse open voor licht wegverkeer. Vrachtverkeer wordt zo veel mogelijk omgeleid. Ten gevolge van de werkzaamheden ontstaan emissies van stikstofoxiden en ammoniak door de inzet van mobiele werktuigen en het bouwverkeer. Daarnaast veroorzaakt de omleidingsroute een tijdelijke verplaatsing en toename van stikstofemissies doordat een deel van het verkeer een langere route gaat afleggen. Na de realisatiefase, in de gebruiksfase, zijn er geen wijzigingen in de emissies van stikstofoxiden of ammoniak. Dat wil zeggen, er is geen toename van de verkeersintensiteit en de ligging van de wegassen wijzigt niet.

2. Vergunningplicht

Het is verboden om zonder vergunning van Gedeputeerde Staten (hierna: GS) projecten te realiseren die afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante negatieve effecten kunnen hebben op een Natura 2000-gebied. Het aangevraagde project vindt niet plaats in een Natura 2000-gebied. Vanuit het project komt echter tijdelijk stikstof (N) vrij in de vorm van stikstofoxiden (NO_x) (7.887,8 kg/jaar in 2024 en 10,9 ton/jaar in 2025) en ammoniak (NH₃) (333,8 kg/jaar in 2024 en 496,9 kg/jaar in 2025). Deze stikstof slaat (ook) neer op grotere afstanden van de projectlocatie en dus mogelijk ook in Natura 2000-gebieden. Uit de bij de aanvraag gevoegde Aerius-berekeningen blijkt dat dit het geval is. Significante negatieve effecten van dit project op de beschermde natuurwaarden zijn daarom op voorhand niet uit te sluiten. Doordat de projectlocatie niet is gelegen in het Natura 2000-gebied en gelet op de aard van de aangevraagde activiteiten, zijn wij van mening dat alleen de stikstofuitstoot mogelijk significante negatieve effecten op de beschermde natuurwaarden kan hebben en daarom reden is voor vergunningplicht. Andere mogelijke effecten zijn naar onze mening op voorhand uit te sluiten. Om deze reden wordt in de aanvraag en in deze vergunning alleen de stikstofuitstoot beschouwd.

Ten opzichte van de referentiesituatie is sprake van een tijdelijke toename van stikstofdepositie op (bijna) overbelaste stikstofgevoelige habitattypen. Er kan niet op voorhand worden uitgesloten dat er significante negatieve effecten optreden door deze tijdelijke toename van stikstofdepositie. Dit betekent dat er sprake is van vergunningplicht.

U gaat in de vergunningaanvraag in op de eventuele significante negatieve effecten van uw project op de beschermde natuurwaarden. Uw aanvraag betreft een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied en is niet opgenomen in een beheerplan.

GS houden bij het verlenen van de vergunning rekening met de gevolgen die het project kan hebben voor een Natura 2000-gebied, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied. GS verlenen uitsluitend een vergunning, indien de zekerheid is verkregen dat het aangevraagde project geen significante negatieve effecten zal hebben op de instandhoudings-doelstellingen voor het gebied.

3. Toepasselijk recht

Omdat de aanvraag is ingediend voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, is op grond van artikel 4.3, onder a van de Invoeringswet Omgevingswet de Wnb van toepassing op uw aanvraag.

4. Bevoegd gezag

GS van de provincie waarin de aangevraagde handeling plaatsvindt, zijn op grond van artikel 1.3 lid 1 Wnb het bevoegde gezag om op de vergunningaanvraag te besluiten. De handelingen vinden binnen de grenzen van de provincie Zeeland plaats. GS van Zeeland zijn daarom bevoegd om op uw aanvraag een besluit te nemen. Er vindt ook stikstofdepositie plaats op Vlaamse Natura 2000-gebieden. De mogelijke nadelige effecten op Vlaamse Natura 2000-gebieden zijn daarom passend beoordeeld. Op grond van artikel 1.3 lid 3 Wnb vragen wij in deze procedure daarom instemming aan het Vlaamse bevoegd gezag.

5. Procedure

Op deze procedure is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) toegepast.

Het ontwerpbesluit ligt vanaf 24 januari 2024 gedurende zes weken voor een ieder ter inzage bij het provinciehuis te Middelburg.

Gedurende deze termijn wordt een ieder, inclusief het Vlaamse bevoegd gezag, in de gelegenheid gesteld zowel schriftelijk als mondeling hun zienswijze met betrekking tot het ontwerpbesluit kenbaar te maken. Voorafgaand aan de terinzagelegging heeft kennisgeving van het ontwerpbesluit plaatsgevonden via het provinciaal blad op <http://www.officielebekendmakingen.nl>. Vervolgens nemen wij, na afweging van eventueel ingediende zienswijzen, een definitief besluit op de aanvraag. Tegen dit besluit staat beroep open bij de Rechtbank Zeeland-West-Brabant.

Het definitieve besluit en de kennisgeving hiervan kunnen eveneens worden geraadpleegd via de bovengenoemde media.

B. Toetsing

1. Beoordeling en toetsingskader

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 1.10 en 2.7 tot en met 2.9 onderdeel Gebiedsbescherming Wnb, het provinciale beleid wat betreft de Natura 2000-gebieden en de Beleidsregels natuurbescherming Zeeland 2022, versie d.d. 8 december 2023 (hierna: Beleidsregels). Wij hebben getoetst of er is uitgegaan van de juiste referentiesituatie.

Voor ieder project zoals bedoeld in artikel 2.7 lid 2 Wnb dat niet is vrijgesteld van de vergunningplicht, moet het bevoegd gezag beoordelen of vergunning kan worden verleend op grond van artikel 2.7 lid 3 Wnb.

2. Algemene doelen en kernopgaven Natura 2000

In de aanwijzingsbesluiten van de Natura 2000-gebieden zijn instandhoudingsdoelstellingen opgenomen die een specifieke uitwerking van de algemene doelen en kernopgaven per Natura 2000-gebied vormen. De mogelijke significante negatieve effecten van het te vergunnen project op die instandhoudingsdoelstellingen zijn beoordeeld. Die beoordeling is de kern van deze vergunning.

3. Toetsing referentiesituatie

In de aanvraag wordt gebruik gemaakt van intern salderen. De gebruiksfase wordt hierbij afgezet tegen de referentiesituatie. In bijlage 1 bij de Beleidsregels is de referentiesituatie onder nn gedefinieerd als een toestemming als bedoeld in sub ww (foutieve verwijzing in Beleidsregels, is ccc) onder 1, 3 of 4, of bij gebrek daaraan een op de Europese referentiedatum aanwezige toestemming als bedoeld in sub nn onder 2 of 5, waarbij de laagst toegestane depositie vanaf de referentiedatum geldt.

In bijlage 1 bij de Beleidsregels is het begrip toestemming onder ccc gedefinieerd, waarin de hierboven genoemde nummering is opgenomen:

1. onherroepelijke vigerende natuurvergunning; of
2. onherroepelijke vigerende vergunning dan wel geldende melding op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht onderdeel milieu, de Wet milieubeheer of de Hinderwet; of
3. een activiteit waarvoor geen natuurvergunning nodig was, maar die wel voldoet aan artikel 2.8 van de Wet natuurbescherming; of
4. een activiteit die onder artikel 9.4, achtste lid van de Wet valt; of
5. een activiteit die op de Europese referentiedatum was toegestaan en die sindsdien onafgebroken aanwezig is geweest.

Er is in dit geval sprake van een bestaande weg, die al sinds de Europese referentiedatum aanwezig is en gebruikt wordt. De referentiesituatie is dus de “toestemming” die valt onder punt 5 hierboven: een activiteit die op de Europese referentiedatum was toegestaan en die sindsdien onafgebroken aanwezig is geweest .

Wij kunnen instemmen met de gebruikte uitgangspunten en zijn van mening dat wordt uitgegaan van de juiste referentiesituatie.

4. Beoordeling van effecten op instandhoudingsdoelstellingen en overige aspecten

De beoordeling van de aanvraag ziet in de eerste plaats op de effecten door stikstofdepositie vanwege het project op habitattypen, habitatsorten, aangewezen broedvogels en aangewezen niet-broedvogels in Natura 2000-gebieden en het provinciaal beleid.

De beoordeling ziet ook op de effecten van de stikstofdepositie vanuit het project op typische soorten in een Natura 2000-gebied waarvoor het gebied niet is aangewezen voor zover effecten op die typische soorten de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied kunnen aantasten, zoals bepaald in het arrest van het Europese Hof van Justitie van 7 november 2018 (ECLI:EU:C:2018:883).

Hieronder worden de mogelijke effecten door stikstofdepositie beschouwd. Voor een onderbouwing van de gebruikte uitgangspunten verwijzen wij naar de bij dit besluit behorende documenten:

- onderzoek stikstofdepositie traverse Kapellebrug, referentienummer NL23 -648800269 -63902, versie 1.2, opgesteld door Sweco d.d. 9 november 2023, ons kenmerk 373505-02;
- passende beoordeling stikstofdepositie Kapellebrug, referentienummer NL24-648800269-69111, versie 2.1, opgesteld door Sweco d.d. 16 januari 2024, ons kenmerk 373505-03 en
- ecologische beoordeling stikstofdepositie Kapellebrug, passende effectbeoordeling op Vlaamse Natura 2000-gebieden, referentienummer NL23 -648800269 -67249, versie 1.0, opgesteld door Sweco d.d. 14 december 2023, ons kenmerk 373505-04.

Nederland

Bij de aanvraag zijn twee Aerius-berekeningen gevoegd, waaruit blijkt dat het project zowel in 2024 als in 2025 leidt tot een berekende tijdelijke toename van stikstofdepositie op overbelaste of naderend overbelaste stikstofgevoelige habitattypen en een stikstofgevoelig leefgebied van één stikstofgevoelige habitatsort in de volgende Natura 2000-gebieden in Nederland:

Tabel 1a: Maximale effecten op Natura 2000-gebieden in Nederland

Jaar	Natura 2000-gebied	Maximale depositietoename (mol N/ha/jaar)
2024	• Canisvliet	• 0,03
	• Vogelkreek	• 0,03
	• Westerschelde & Saeftinghe	• 0,02
	• Yerseke & Kapelse Moer	• 0,01
2025	• Canisvliet	• 0,05
	• Vogelkreek	• 0,04
	• Westerschelde & Saeftinghe	• 0,03
	• Oosterschelde	• 0,01
	• Yerseke & Kapelse Moer	• 0,01

De mogelijke effecten van de berekende tijdelijke toename van stikstofdepositie op de instandhoudingsdoelstellingen van bovenstaande Natura-2000 gebieden worden hieronder beoordeeld. Hierbij wordt apart ingegaan op effecten op habitattypen, effecten op habitatsorten en leefgebieden, effecten op broedvogels en niet-broedvogels en effecten op typische soorten.

Vlaanderen

Uit de Aerius-berekeningen volgt ook dat in beide rekenjaren een tijdelijke toename van stikstofdepositie plaatsvindt op rekenpunten in Natura 2000-gebieden in Vlaanderen.

Het hexagonengrid van Aeries beslaat echter alleen de Nederlandse Natura 2000-gebieden. Met de Aeries-calculator tool kunnen automatisch rekenpunten worden gegenereerd binnen een straal van 25 km van de emissiebronnen. Hiermee worden echter slechts enkele rekenpunten aangemaakt die bovendien niet noodzakelijk representatief zijn voor de hoogste depositietoename in een gebied. Ook wordt er bij het automatisch bepalen van de rekenpunten geen rekening gehouden met de habitatkartering en achtergronddeposities in Vlaanderen. Om de relevante projecteffecten te bepalen op habitatniveau in Vlaanderen is, in lijn met het Nederlandse hexagonengrid een eigen rekengrid gemaakt voor de speciale beschermingszones (SBZ-H) in de Vlaamse Natura 2000-gebieden. Dit grid bestaat uit hexagonalen met een oppervlakte van 1 hectare. Voor ieder hexagoon is bepaald welke habitattypen daar voorkomen, wat de achtergronddepositie is, en of de KDW voor de aanwezige habitattypen (bijna) wordt overschreden. Hierbij zijn de in 2023 geactualiseerde KDW's gehanteerd. De berekeningen zijn uitgevoerd op de hexagonalen waarop voor minimaal één stikstofgevoelig habitatype sprake is van een overschrijding van de KDW (achtergronddepositie > KDW), of een naderende overschrijding (achtergronddepositie ≤ 70 mol onder de KDW). De meeste emissies ontstaan in het jaar 2025. Dit jaar is daarom maatgevend en hieronder opgenomen. Uit de berekeningen blijkt dat er sprake is van een relevante tijdelijke depositietoename op onderstaande drie Vlaamse Natura 2000-gebieden, in Vlaanderen speciale beschermingszones (hierna: SBZ) genoemd:

Tabel 1b: maximale effecten in SBZ-gebieden in Vlaanderen

Natura 2000-gebied	Maximale depositietoename (mol N/ha/jaar)
<ul style="list-style-type: none"> • Bossen en heiden van zandig Vlaanderen: oostelijk deel • Polders • Schelde- en Durmeëstuarium van de Nederlandse grens tot Gent 	<ul style="list-style-type: none"> • 0,16 • 0,04 • 0,01

De mogelijke effecten van de berekende tijdelijke toename van stikstofdepositie op de instandhoudingsdoelstellingen van bovenstaande SBZ-gebieden in Vlaanderen worden hieronder in een aparte paragraaf beoordeeld per SBZ-gebied.

Instandhoudingsdoelstellingen:

Beoordeling van effecten op habitattypen

In diverse hexagonalen waarop depositie plaatsvindt wordt de kritische depositiewaarde (hierna: KDW) voor diverse habitattypen en/of stikstofgevoelige leefgebieden van stikstofgevoelige habitatsoorten reeds overschreden of bijna overschreden. De depositie vanuit het project zou op de betreffende habitattypen of leefgebieden in deze hexagonalen mogelijk kunnen leiden tot een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied. Overschrijding van de KDW vormt namelijk een indicatie dat een toename van de stikstofdepositie kan leiden tot aantasting van de natuurwaarden. De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft in de uitspraak van 29 mei 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:1764) bevestigd dat de KDW echter niet geldt als een absolute grenswaarde. Het is dus niet zo dat habitattypen of leefgebieden waarvan de KDW wordt overschreden automatisch in een slechte staat van instandhouding verkeren.

Per Natura 2000-gebied zijn de mogelijke effecten van de berekende tijdelijke toename van stikstofdepositie op habitattypen passend beoordeeld voor het rekenjaar met het zwaartepunt van de effecten, namelijk 2025.

Canisvliet

Het Natura 2000-gebied Canisvliet is niet aangewezen voor habitattypen.

Vogelkreek

Het Natura 2000-gebied Vogelkreek is niet aangewezen voor habitattypen.

Westerschelde & Saeftinghe

Vanuit het project vindt er een tijdelijke toename van stikstofdepositie plaats op de volgende vijf overbelaste of naderend overbelaste stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe:

- H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal) – max. 0,02 mol N/ha/jaar
- H1320 Slijkgrasvelden – max. 0,03 mol N/ha/jaar
- H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks) – max. 0,03 mol N/ha/jaar
- H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks) – max. 0,01 mol N/ha/jaar
- H2110 Embryonale duinen – max. 0,01 mol N/ha/jaar

Voor de overige stikstofgevoelige habitattypen geldt dat er hierop geen toename van depositie plaatsvindt of dat in de hexagonen waar wel toename van depositie plaatsvindt op deze habitattypen geen sprake is van een (naderende) overschrijding van de KDW voor deze habitattypen. Op deze habitattypen heeft het project daarom op voorhand geen significant negatief effect.

Van elk van de hierboven opgesomde habitattypen is het mogelijke effect van de berekende toename van stikstofdepositie passend beoordeeld.

H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)

Op 40,4% (178,13 ha) van het aanwezig areaal met H1310A vindt, ten gevolge van het project, een tijdelijke toename aan stikstofdepositie plaats. Van dit areaal met een tijdelijke toename aan stikstofdepositie, ondervindt minder dan 0,01% een (naderende) overschrijding van de KDW door de huidige achtergronddepositie inclusief de berekende tijdelijke toename aan stikstofdepositie. Dit is minder dan 0,01% van het totale areaal. Het areaal met een (naderende) overschrijding van de KDW ondervindt vanuit het project een maximale tijdelijke toename aan stikstofdepositie van 0,02 mol N/ha/jaar.

Het habitatype H1310A heeft binnen het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe een matige kwaliteit. De trend in oppervlakte en kwaliteit is onbekend. Stikstofdepositie versterkt de effecten van verzuuring, maar is op systeemniveau een ondergeschikte factor in de kwaliteit. De sterke dynamiek en het gebrek aan ruimte voor lage dynamiek zorgen er in dit Natura 2000-gebied voor dat platen hoger komen te liggen, geulen dieper en het tussenliggende laagdynamische deel in omvang en kwaliteit afneemt. Dit heeft negatieve consequenties voor de omvang en kwaliteit van H1310A, waardoor de instandhoudingsdoelstellingen niet automatisch gehaald worden (Beheerplan-122, 2016; Natuurdoelanalyse-122, 2023). Aangezien stikstofdepositie niet het hoofdzakelijke knelpunt vormt en slechts op een gering areaal sprake is van een relevante projectgebonden toename, wordt geconcludeerd dat een tijdelijke toename van stikstofdepositie ten gevolge van het voorgenomen project van maximaal 0,02 mol N/ha/jaar in dit geval niet zal leiden tot meetbare effecten voor de kwaliteit van het habitatype H1310A. Het is in deze situatie uitgesloten dat een tijdelijke toename van maximaal 0,02 mol N/ha/jaar tot meetbare veranderingen in de abiotische randvoorwaarden (bodem pH, nutriënten beschikbaarheid), soortensamenstelling of structuur van het habitatype zal leiden. Significant negatieve effecten door de tijdelijke toename van stikstofdepositie vanuit dit project kunnen om bovenstaande redenen met zekerheid worden uitgesloten.

H1320 Slijkgrasvelden

Op 70,4% (95,57 ha) van het aanwezig areaal met H1320 vindt, ten gevolge van het project, een tijdelijke toename aan stikstofdepositie plaats. Van dit areaal met een tijdelijke toename aan stikstofdepositie, ondervindt 0,5% een (naderende) overschrijding van de KDW door de huidige achtergronddepositie inclusief de berekende toename aan stikstofdepositie. Dit is 0,3% van het totale areaal. Het areaal met een (naderende) overschrijding van de KDW ondervindt een maximale tijdelijke toename aan stikstofdepositie van 0,03 mol N/ha/jaar.

Het habitatype H1320 heeft een matige kwaliteit met een stabiele trend. Op 0,03% van het areaal is sprake van een relevante projectgebonden toename aan stikstofdepositie. Stikstofdepositie is van invloed op de kwaliteit van het habitatype, maar is ondergeschikt aan de andere knelpunten. De sterke dynamiek en het gebrek aan ruimte voor lage dynamiek zorgen er in de Westerschelde voor dat platen hoger komen te liggen, geulen dieper en het tussenliggende 'laagdynamische' deel in omvang en kwaliteit afneemt. Dit heeft negatieve consequenties voor de omvang en kwaliteit van H1320, waardoor de instandhoudingsdoelstellingen niet automatisch gehaald worden (Beheerplan-122, 2016; Natuurdoelanalyse-122, 2023). Aangezien stikstofdepositie niet het hoofdzakelijke knelpunt vormt en er slechts op een gering areaal sprake is van een relevante projectgebonden tijdelijke toename van depositie, wordt geconcludeerd dat een tijdelijke toename van stikstofdepositie ten gevolge van het voorgenomen project van maximaal 0,03 mol N/ha/jaar in dit geval niet zal leiden tot meetbare effecten voor de kwaliteit van het habitatype H1320. Het is in deze situatie uitgesloten dat een tijdelijke toename van maximaal 0,03 mol N/ha/jaar tot meetbare veranderingen in de abiotische randvoorwaarden (bodem pH, nutriënten beschikbaarheid), soortensamenstelling of structuur van het habitatype zal leiden. Significant negatieve effecten door de tijdelijke toename van stikstofdepositie vanuit dit project kunnen om bovenstaande redenen met zekerheid worden uitgesloten.

H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)

Op 82,8% (1881,49 ha) van het aanwezig areaal met H1330A vindt, ten gevolge van het project, een tijdelijke toename aan stikstofdepositie plaats. Van dit areaal met een tijdelijke toename aan stikstofdepositie, ondervindt 1% een (naderende) overschrijding van de KDW door de huidige achtergronddepositie inclusief de berekende toename aan stikstofdepositie. Dit is 0,8% van het totale

areaal. Het areaal met een (naderende) overschrijding van de KDW ondervindt een maximale tijdelijke toename aan stikstofdepositie van 0,03 mol N/ha/jaar.

Het habitatype H1330A heeft een overwegend matige kwaliteit met een negatieve trend. Op 0,8% van het areaal is sprake van een relevante projectgebonden toename aan stikstofdepositie. Stikstofdepositie is van beperkte invloed op de kwaliteit van het habitatype en is ondergeschikt aan de andere knelpunten. De sterke dynamiek en het gebrek aan ruimte voor lage dynamiek zorgen er in de Westerschelde voor dat platen hoger komen te liggen, geulen dieper en het tussenliggende 'laagdynamische' deel in omvang en kwaliteit afneemt. Dit heeft negatieve consequenties voor de omvang en kwaliteit van H1330A, waardoor de instandhoudingsdoelstellingen niet gehaald worden (Beheerplan-122, 2016; Natuurdoelanalyse-122, 2023). Verder geldt voor dit habitatype dat de kwaliteit van het schor, waar een overschrijding van de KDW is, op basis van een veldonderzoek als goed is beoordeeld (Gebiedsanalyse-122, 2017; Natuurdoelanalyse-122, 2023).

Aangezien stikstofdepositie niet het hoofdzakelijke knelpunt vormt en de kwaliteit van het schor als goed wordt beoordeeld, ondanks de grote overschrijding van de KDW en slechts op een gering areaal sprake is van een relevante projectgebonden toename, wordt geconcludeerd dat een tijdelijke toename van stikstofdepositie ten gevolge van het voorgenomen project van maximaal 0,03 mol N/ha/jaar verwaarloosbaar is ten opzichte van de gevolgen van een gebrek aan dynamiek. De beperkte en tijdelijke depositie ten gevolge van het project zal daarom in dit geval niet leiden tot meetbare effecten voor de kwaliteit van het habitatype H1330A. Het is in deze situatie uitgesloten dat een tijdelijke toename van maximaal 0,03 mol N/ha/jaar tot meetbare veranderingen in de abiotische randvoorwaarden (bodem pH, nutriënten beschikbaarheid), soortensamenstelling of structuur van het habitatype zal leiden. Significant negatieve gevolgen door de tijdelijke toename van stikstofdepositie vanuit dit project kunnen om bovenstaande redenen met zekerheid worden uitgesloten.

H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks)

Op 73,3% (3,51 ha) van het aanwezige areaal met H1330B vindt, ten gevolge van het project, een tijdelijke toename aan stikstofdepositie plaats. Van dit areaal met een tijdelijke toename aan stikstofdepositie, ondervindt 24,9% een (naderende) overschrijding van de KDW door de huidige achtergronddepositie inclusief de berekende toename aan stikstofdepositie. Dit is 18,3% van het totale areaal. Het areaal met een (naderende) overschrijding van de KDW ondervindt een maximale tijdelijke toename aan stikstofdepositie van 0,01 mol N/ha/jaar.

Het habitatype H1330B heeft een onbekende trend in kwaliteit en oppervlakte. Op 18,3% van het areaal is sprake van een relevante projectgebonden toename aan stikstofdepositie. De kwaliteit van dit habitatype wordt sterk bepaald door de mate van zoute kwel, maar ook door stikstofdepositie. Stikstofdepositie kan bijdragen aan versnelde successie door accumulatie van organisch materiaal in dit habitatype. Voor dit habitatype geldt echter dat een tekort aan stikstof veelal beperkend is voor de ontwikkeling en kwaliteit. Daarbij vormen een gebrek aan dynamiek en ontzilting veel belangrijkere drukfactoren dan stikstofdepositie (Gebiedsanalyse-122, 2017; Natuurdoelanalyse-122, 2023).

Aangezien stikstofdepositie niet het hoofdzakelijke knelpunt vormt en slechts op een gering areaal sprake is van een naderende projectgebonden tijdelijke toename, wordt geconcludeerd dat een tijdelijke toename van stikstofdepositie ten gevolge van het voorgenomen project van maximaal 0,01 mol N/ha/jaar in dit geval niet zal leiden tot meetbare effecten voor de kwaliteit van het habitatype H1330B. Het is in deze situatie uitgesloten dat een tijdelijke toename van maximaal 0,01 mol N/ha/jaar tot meetbare veranderingen in de abiotische randvoorwaarden (bodem pH, nutriënten beschikbaarheid), soortensamenstelling of structuur van het habitatype zal leiden. Significant negatieve gevolgen door de tijdelijke toename van stikstofdepositie vanuit dit project kunnen om bovenstaande redenen met zekerheid worden uitgesloten.

H2110 Embryonale duinen

Op 22,1% (0,25 ha) van het aanwezig areaal met H2110 vindt, ten gevolge van het project, een tijdelijke toename aan stikstofdepositie plaats. Van dit areaal met een tijdelijke toename aan stikstofdepositie, ondervindt 13,3% een naderende overschrijding van de KDW door de huidige achtergronddepositie inclusief de berekende toename aan stikstofdepositie. Dit is 3% van het totale areaal. Het areaal met een naderende overschrijding van de KDW ondervindt een maximale tijdelijke toename aan stikstofdepositie van 0,01 mol N/ha/jaar.

Het habitatype H2110 heeft een stabiele trend in kwaliteit en een positieve trend in oppervlakte. Op 3% van het areaal is sprake van een tijdelijke relevante projectgebonden toename aan stikstofdepositie van maximaal 0,01 mol N/ha/jaar. Er zijn geen knelpunten en de

instandhoudingsdoelstellingen voor het habitatype H2110 worden behaald (Beheerplan-122, 2016; Natuurdoelanalyse-122, 2023). Significant negatieve effecten door de tijdelijke toename van stikstofdepositie vanuit dit project kunnen daarom met zekerheid worden uitgesloten.

Conclusie Westerschelde & Saeftinghe

Significante negatieve effecten op habitattypen door de tijdelijke toename aan stikstofdepositie vanuit dit project zijn uitgesloten.

Oosterschelde

Vanuit het project vindt er een tijdelijke toename van stikstofdepositie plaats op de volgende twee overbelaste of naderend overbelaste stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebied:

- H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal) – max. 0,01 mol N/ha/jaar
- H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks) – max. 0,01 mol N/ha/jaar

Voor de overige stikstofgevoelige habitattypen geldt dat er hierop geen toename van depositie plaatsvindt of dat in de hexagonen waar wel toename van depositie plaatsvindt op deze habitattypen geen sprake is van een (naderende) overschrijding van de KDW voor deze habitattypen. Op deze habitattypen heeft het project daarom op voorhand geen significant negatief effect.

Van elk van de hierboven opgesomde habitattypen is het mogelijke effect van de berekende tijdelijke toename van stikstofdepositie passend beoordeeld.

H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)

Op 0,2% (0,28 ha) van het aanwezig areaal met H1310A vindt, ten gevolge van het project, een tijdelijke toename aan stikstofdepositie plaats. Van dit areaal met een tijdelijke toename aan stikstofdepositie, ondervindt 13,3% een (naderende) overschrijding van de KDW door de huidige achtergronddepositie inclusief de berekende toename aan stikstofdepositie. Dit is minder dan 0,01% van het totale areaal. Het areaal met een (naderende) overschrijding van de KDW ondervindt een maximale tijdelijke toename aan stikstofdepositie van 0,01 mol N/ha/jaar.

De huidige kwaliteit en trend van het habitatype H1310A is onbekend. Op minder dan 0,01% van het areaal is sprake van een relevante projectgebonden tijdelijke toename aan stikstofdepositie. Dit betreft volledig het buitendijkse gebied. Op die locatie vormt stikstofdepositie een beperkt knelpunt voor het habitatype en is het ondergeschikt aan andere knelpunten. Verslechtering van zilte pioniersbegroeiingen wordt vooral veroorzaakt door de zandhonger en de verminderde dynamiek en de hiermee gepaard gaande afname van slikken, platen en schorren. Aangezien stikstofdepositie ondergeschikt is ten opzichte van deze knelpunten en ten gevolge van het project er slechts op een gering areaal sprake is van een relevante projectgebonden tijdelijke toename van stikstofdepositie van maximaal 0,01 mol N/ha/jaar, wordt geconcludeerd dat dit niet zal leiden tot meetbare effecten voor de kwaliteit van het habitatype H1310A. Het is in deze situatie uitgesloten dat een tijdelijke toename van maximaal 0,01 mol N/ha/jaar tot meetbare veranderingen in de abiotische randvoorwaarden (bodem pH, nutriënten beschikbaarheid), soortensamenstelling of structuur van het habitatype zal leiden. Significant negatieve gevolgen door de geringe en tijdelijke toename van stikstofdepositie vanuit dit project kunnen om bovenstaande redenen met zekerheid worden uitgesloten.

H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)

Op 0,3% (0,73 ha) van het aanwezig areaal met H1330A vindt, ten gevolge van het project, een tijdelijke toename aan stikstofdepositie plaats. Van dit areaal met een tijdelijke toename aan stikstofdepositie, ondervindt 76,1% een (naderende) overschrijding van de KDW door de huidige achtergronddepositie inclusief de berekende toename aan stikstofdepositie. Dit is 0,3% van het totale areaal. Het areaal met een (naderende) overschrijding van de KDW ondervindt een maximale toename aan stikstofdepositie van 0,01 mol N/ha/jaar.

Het habitatype H1330A heeft een matige kwaliteit, de trend is stabiel. Op 0,3% van het areaal is sprake van een relevante projectgebonden toename aan stikstofdepositie. Stikstofdepositie vormt een beperkt knelpunt voor het habitatype, maar is ondergeschikt aan andere knelpunten. Verslechtering van de buitendijkse schorren en zilte graslanden wordt vooral veroorzaakt door de zandhonger, de verminderde dynamiek en de hiermee gepaard gaande afname van slikken, platen en schorren. Aangezien stikstofdepositie niet het hoofdzakelijke knelpunt vormt en slechts op een gering areaal sprake is van een beperkte en tijdelijke relevante projectgebonden toename, wordt geconcludeerd dat een toename van stikstofdepositie van maximaal 0,01 mol N/ha/jaar niet zal leiden tot meetbare effecten voor de kwaliteit van het habitatype H1330A. Het is in deze situatie uitgesloten dat een tijdelijke toename van maximaal 0,01 mol N/ha/jaar tot meetbare veranderingen in de abiotische

randvoorwaarden (bodem pH, nutriënten beschikbaarheid), soortensamenstelling of structuur van het habitatype zal leiden. Significant negatieve gevolgen door de tijdelijke toename van stikstofdepositie vanuit dit project kunnen om bovenstaande redenen met zekerheid worden uitgesloten.

Conclusie Oosterschelde

Significante negatieve effecten op habitattypen door de tijdelijke toename aan stikstofdepositie vanuit dit project zijn uitgesloten.

Yerseke & Kapelse Moer

Vanuit het project vindt er een tijdelijke toename van stikstofdepositie plaats op de volgende twee overbelaste of naderend overbelaste stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebied:

- H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal) – max. 0,01 mol N/ha/jaar
- H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks) – max. 0,01 mol N/ha/jaar

Van elk van de hierboven opgesomde habitattypen is het mogelijke effect van de berekende tijdelijke toename van stikstofdepositie passend beoordeeld.

H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)

Op 13,2% (1,53 ha) van het aanwezig areaal met H1310A vindt, ten gevolge van het project, een tijdelijke toename aan stikstofdepositie plaats. Van dit areaal met een tijdelijke toename aan stikstofdepositie, ondervindt 1,7% een (naderende) overschrijding van de KDW door de huidige achtergronddepositie inclusief de berekende toename aan stikstofdepositie. Dit is 0,2% van het totale areaal. Het areaal met een (naderende) overschrijding van de KDW ondervindt een maximale tijdelijke toename aan stikstofdepositie van 0,01 mol N/ha/jaar.

Stikstofdepositie vormt geen knelpunt voor het habitatype, maar het is niet uit te sluiten dat bij een langdurige hoge nutriëntstatus successie zal optreden (Beheerplan-121, 2018; Natuurdoelanalyse-121, 2022). De kwaliteit van het habitatype H1310A is vrijwel overal (95% van het areaal) goed en de trend in oppervlakte is positief. Op 0,2% van het areaal is sprake van een relevante projectgebonden tijdelijke toename aan stikstofdepositie. Gezien stikstofdepositie geen knelpunt vormt, de kwaliteit grotendeels goed is en slechts op een gering areaal sprake is van een relevante projectgebonden toename, wordt geconcludeerd dat een tijdelijke geringe toename van stikstofdepositie ten gevolge van het voorgenomen project van maximaal 0,01 mol N/ha/jaar in dit geval niet zal leiden tot meetbare effecten voor de kwaliteit van het habitatype H1310A. Het is in deze situatie dan ook uitgesloten dat een tijdelijke toename van maximaal 0,01 mol N/ha/jaar tot meetbare veranderingen in de abiotische randvoorwaarden (bodem pH, nutriënten beschikbaarheid), soortensamenstelling of structuur van het habitatype zal leiden. Significant negatieve gevolgen door de tijdelijke toename van stikstofdepositie vanuit dit project kunnen om bovenstaande redenen met zekerheid worden uitgesloten.

H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks)

Op 4,7% (2,45 ha) van het aanwezige areaal met H1330B vindt, ten gevolge van het project, een tijdelijke toename aan stikstofdepositie plaats. Van dit areaal met een tijdelijke toename aan stikstofdepositie, ondervindt 22,3% een (naderende) overschrijding van de KDW door de huidige achtergronddepositie inclusief de berekende toename aan stikstofdepositie. Dit is 1,1% van het totale areaal. Het areaal met een (naderende) overschrijding van de KDW ondervindt een maximale tijdelijke toename aan stikstofdepositie van 0,01 mol N/ha/jaar.

Het habitatype H1330B heeft een goede kwaliteit en de trend is positief. Hoewel stikstofdepositie kan bijdragen aan vermessing en successie, vormt het geen knelpunt voor het habitatype. Op 1,1% van het areaal is sprake van een relevante projectgebonden tijdelijke toename aan stikstofdepositie. Omdat stikstofdepositie geen knelpunt vormt, de kwaliteit ondanks de lokale overschrijding van de KDW over het algemeen goed is en er slechts op een gering areaal sprake is van een relevante projectgebonden tijdelijke toename, wordt geconcludeerd dat een beperkte tijdelijke toename van stikstofdepositie ten gevolge van het voorgenomen project van maximaal 0,01 mol N/ha/jaar niet zal leiden tot meetbare effecten voor de kwaliteit van het habitatype H1330B. Het is in deze situatie uitgesloten dat een tijdelijke toename van maximaal 0,01 mol N/ha/jaar tot meetbare veranderingen in de abiotische randvoorwaarden (bodem pH, nutriënten beschikbaarheid), soortensamenstelling of structuur van het habitatype zal leiden. Significant negatieve gevolgen door de tijdelijke toename van stikstofdepositie vanuit dit project kunnen om bovenstaande redenen met zekerheid worden uitgesloten.

Conclusie Yerseke & Kapelse Moer

Significante negatieve effecten op habitattypen door de tijdelijke toename aan stikstofdepositie vanuit dit project zijn uitgesloten.

Beoordeling van effecten op habitatsorten en leefgebieden

Per Natura 2000-gebied zijn de mogelijke effecten van de berekende tijdelijke toename van stikstofdepositie op habitatsorten en leefgebieden passend beoordeeld voor het rekenjaar met het zwaartepunt van de effecten, namelijk 2025.

Canisvliet

Uit de Aerial-berekening blijkt dat er, ten gevolge van het project, sprake is van een tijdelijke toename aan stikstofdepositie op het leefgebied van de stikstofgevoelige Habitatrichtlijnsoort H1614 Kruipend moerasscherm, leefgebied L08.

Op 100% (1,42 ha) van het totale stikstofgevoelige leefgebied van de habitatsoort Kruipend moerasscherm vindt, ten gevolge van het project, een tijdelijke toename aan stikstofdepositie plaats. Van dit areaal met een toename aan stikstofdepositie, ondervindt 18,7% een (naderende) overschrijding van de KDW door de huidige achtergronddepositie inclusief de berekende tijdelijke toename aan stikstofdepositie. Het areaal met een (naderende) overschrijding van de KDW ondervindt een maximale toename aan stikstofdepositie vanuit het project van 0,05 mol N/ha/jaar.

Er zijn verschillende knelpunten voor kruipend moerasscherm in Canisvliet. Het gebrek aan een dynamisch waterpeil en de slechte waterkwaliteit hebben het grootste effect. Verdroging van de bodem is nadelig voor het voorkomen van kruipend moerasscherm. Vanwege de kleine populatie van het kruipend moerasscherm in Canisvliet is er een risico op genetische verarming. In combinatie met deels onverklaarde fluctuaties in aantallen en een beperkt kolonisatievermogen is de instandhouding van het kruipend moerasscherm daardoor kwetsbaar. Er is veel onduidelijk over de optimale groeicondities voor de soort, welke gevoelig is voor onder andere verzuring en vermesting door stikstofdepositie. Verzuring speelt echter vanwege de tamelijk kalkrijke bodem in Canisvliet geen rol. Vermesting als gevolg van stikstofdepositie kan leiden tot verruiging of verdichting van de vegetatie, waardoor het aantal open plekken afneemt. Wanneer de vegetatie te hoog wordt, verdwijnt het kruipend moerasscherm als gevolg van lichtconcurrentie (Beheerplan-124, 2017; Natura 2000-profiel document, H1614; Natuurdoelanalyse-124, 2022). Tegen deze effecten wordt sinds 2020 succesvol begrazing met paarden ingezet, waardoor er herstel is opgetreden.

In augustus 2023 is een veldbezoek uitgevoerd. Hierbij is gekeken naar de locatie van de hexagonen met een relevante toename aan stikstofdepositie door het project op het leefgebied van Kruipend moerasscherm. Binnen deze locatie stonden paarden te grazen. Er zijn geen indicaties waargenomen dat binnen de locatie sprake is van verruiging of vergrassing van de vegetatie door atmosferische stikstofdepositie en er zijn voldoende vochtige open plekken waargenomen, waardoor de kans op een tekort aan geschikte standplaatsen klein is. Aangezien de populatietrend licht toenemend is en stikstofdepositie geen knelpunt vormt, zal een geringe tijdelijke toename van 0,05 mol N/ha/jaar op een beperkt areaal met een (naderende) overschrijding van de KDW niet leiden tot meetbare effecten voor de kwaliteit van het leefgebied van kruipend moerasscherm. Het is uitgesloten dat in deze situatie een dergelijke tijdelijke toename in depositie tot meetbare veranderingen in de abiotische randvoorwaarden (bodempH, nutriënten beschikbaarheid), soortensamenstelling of structuur van het leefgebied zal leiden. Significant negatieve effecten door de tijdelijke toename aan stikstofdepositie vanuit dit project kunnen worden uitgesloten.

Conclusie Canisvliet

Significante negatieve effecten op habitatsorten en leefgebieden door de tijdelijke toename aan stikstofdepositie vanuit dit project zijn uitgesloten.

Vogelkreek

Uit de Aerial-berekening blijkt dat er, ten gevolge van het project, sprake is van een tijdelijke toename aan stikstofdepositie op het leefgebied van de stikstofgevoelige Habitatrichtlijnsoort H1614 Kruipend moerasscherm, leefgebied L08.

Op 100% (2,48 ha) van het totale stikstofgevoelige leefgebied van de habitatsoort Kruipend moerasscherm vindt, ten gevolge van het project een toename aan stikstofdepositie plaats. Van dit areaal met een toename aan stikstofdepositie, ondervindt 3,2% een (naderende) overschrijding van de KDW door de huidige achtergronddepositie inclusief de berekende toename aan stikstofdepositie. Het areaal met een (naderende) overschrijding van de KDW ondervindt een maximale toename aan stikstofdepositie van 0,04 mol N/ha/jaar.

De kwaliteit van het leefgebied van het kruipend moerasscherm is matig tot slecht. De populatietrend is positief. Op 3,2% van het areaal (2,48 ha) aan stikstofgevoelig leefgebied is sprake van een relevante

tijdelijke toename aan stikstofdepositie vanuit dit project. De hoofdzakelijke knelpunten voor het kruipend moerasscherm in het gebied Vogelkreek zijn een gebrek aan dynamisch waterpeil en de slechte waterkwaliteit. Door de lage peildynamiek treedt verdroging en verzilting op, waardoor andere soorten zich beter kunnen handhaven en het kruipend moerasscherm de concurrentiestrijd verliest. De waterkwaliteit wordt aangetast door uitspoeling van pesticiden en vermestende stoffen uit omliggende landbouwgronden. Aangezien de populatietrend desondanks licht positief is en atmosferische stikstofdepositie geen knelpunt vormt, zal een beperkte tijdelijke toename van 0,04 mol N/ha/jaar op een beperkt areaal niet leiden tot meetbare effecten voor de kwaliteit van het leefgebied van kruipend moerasscherm. Het is uitgesloten dat in deze situatie een dergelijke tijdelijke toename in depositie tot meetbare veranderingen in de abiotische randvoorwaarden (bodem pH, nutriënten beschikbaarheid), soortensamenstelling of structuur van het leefgebied zal leiden. Significant negatieve effecten door de tijdelijke toename aan stikstofdepositie vanuit dit project kunnen worden uitgesloten.

Conclusie Vogelkreek

Significante negatieve effecten op habitatsoorten en leefgebieden door de tijdelijke toename aan stikstofdepositie vanuit dit project zijn uitgesloten.

Westerschelde & Saeftinghe

Vanuit het project vindt er een tijdelijke toename van stikstofdepositie plaats op het overbelaste stikstofgevoelige leefgebied van de stikstofgevoelige habitatsoort H1903 Groenknolorchis.

De leefgebieden van de overige soorten met een instandhoudingsdoelstelling binnen het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe, zijn niet gevoelig voor stikstofdepositie, of er vindt geen toename aan stikstofdepositie plaats op overbelast of naderend overbelast stikstofgevoelig leefgebied van deze soorten. Significant negatieve gevolgen voor deze overige habitatsoorten zijn daarom op voorhand uitgesloten.

Groenknolorchis

Op 82,7% (1881,49 ha) van het totale stikstofgevoelige leefgebied van de habitatsoort Groenknolorchis vindt, ten gevolge van het project, een tijdelijke toename aan stikstofdepositie plaats. Van dit areaal met een tijdelijke toename aan stikstofdepositie, ondervindt 1% een (naderende) overschrijding van de KDW door de huidige achtergronddepositie inclusief de berekende toename aan stikstofdepositie. Dit is 0,8% van het totale areaal. Het areaal met een (naderende) overschrijding van de KDW ondervindt een maximale tijdelijke toename aan stikstofdepositie van 0,03 mol N/ha/jaar.

De populatietrend is stabiel en er zijn geen knelpunten voor de soort. Op 0,8% van het areaal aan stikstofgevoelig leefgebied is sprake van een relevante projectgebonden toename aan stikstofdepositie. Deze toename vindt plaats op het leefgebied H1330A. De kwaliteit van dit habitattype is matig met een negatieve trend. Het knelpunt voor dit habitattype is voornamelijk de huidige hoge hydrodynamiek, waardoor ruimtegebrek voor lage dynamiek ontstaat. Stikstofdepositie is voor H1330A echter een ondergeschikt knelpunt en bovendien is er op de locatie waar de projectgebonden toename aan stikstofdepositie plaatsvindt tot dusver geen populatie is aangetroffen van de groenknolorchis. Aangezien de populatietrend stabiel is en stikstofdepositie een ondergeschikt knelpunt vormt op de plaats waar een relevante tijdelijke toename aan stikstofdepositie plaatsvindt, zal een tijdelijke toename van 0,03 mol N/ha/jaar niet leiden tot meetbare effecten voor de kwaliteit van het leefgebied van de groenknolorchis. Het is uitgesloten dat in deze situatie een dergelijke tijdelijke toename in depositie tot meetbare veranderingen in de abiotische randvoorwaarden (bodem pH, nutriënten beschikbaarheid), soortensamenstelling of structuur van het leefgebied zal leiden. Significant negatieve effecten door de tijdelijke toename aan stikstofdepositie vanuit dit project kunnen worden uitgesloten.

Conclusie Westerschelde & Saeftinghe

Significante negatieve effecten op habitatsoorten en leefgebieden door de tijdelijke toename aan stikstofdepositie vanuit dit project zijn uitgesloten.

Oosterschelde

Uit de Aeries-berekening blijkt dat er binnen het Natura 2000-gebied Oosterschelde door het project geen sprake is van een toename aan stikstofdepositie op overbelast of naderend overbelast stikstofgevoelig leefgebied van de voor het gebied aangewezen soorten Habitatrichtlijnsoorten. Significant negatieve effecten door het project op habitatsoorten zijn daarom uitgesloten.

Yerseke & Kapelse Moer

Het Natura 2000-gebied Yerseke en Kapelse Moer is niet aangewezen voor habitatrichtlijnsoorten.

Beoordeling effecten op broedvogels en niet-broedvogels

Per Natura 2000-gebied zijn de mogelijke effecten van de berekende tijdelijke toename van stikstofdepositie op broedvogels en niet-broedvogels passend beoordeeld voor het rekenjaar met het zwaartepunt van de effecten, namelijk 2025.

Canisvliet

Het Natura 2000-gebied Canisvliet is niet aangewezen voor broedvogels en niet-broedvogels.

Vogelkreek

Het Natura 2000-gebied Vogelkreek is niet aangewezen voor broedvogels en niet-broedvogels.

Westerschelde & Saeftinghe

Uit de AERIUS-berekening blijkt dat er, ten gevolge van het project, sprake is van een tijdelijke toename aan stikstofdepositie op overbelast of naderend overbelast leefgebied van de volgende stikstofgevoelige broedvogels en niet-broedvogels:

- A081 Bruine Kiekendief (leefgebied H1330A, H2110, H1330B0 – max. 0,03 mol N/ha/jaar (broedvogel)
- A137 Bontbekplevier (leefgebied H1330A, H2110, H1330B) – max. 0,03 mol N/ha/jaar (broedvogel en niet-broedvogel)
- A138 Strandplevier (leefgebied H1330A, H2110, H1330B) – max. 0,03 mol N/ha/jaar (broedvogel en niet-broedvogel)
- A193 Visdief (leefgebied H1330A, H1330B) – max. 0,03 mol N/ha/jaar (broedvogel)
- A130 Scholekster (leefgebied H2110, H1330A, H1330B) – max. 0,03 mol N/ha/jaar (niet-broedvogel)
- A162 Tureluur (leefgebied H1330B, H1330A) – max. 0,03 mol N/ha/jaar (niet-broedvogel)

De leefgebieden van de overige broedvogels en niet-broedvogels met een instandhoudingsdoelstelling binnen het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe, zijn niet gevoelig voor stikstofdepositie, of er vindt geen toename aan stikstofdepositie plaats op overbelast of naderend overbelast stikstofgevoelig leefgebied van deze soorten. Significant negatieve gevolgen voor deze overige soorten zijn daarom op voorhand uitgesloten.

Bruine kiekendief (broedvogel)

De bruine kiekendief heeft in dit Natura 2000-gebied geschikt leefgebied in de stikstofgevoelige habitattypen Schorren en zilte graslanden (buitendijks) (H1330A), Schorren en zilte graslanden (binnendijks) (H1330B), Embryonale duinen (H2110), Witte duinen (H2120) en Vochtige duinvalleien (H2190B). Op basis van de kwaliteit van deze habitattypen, is de kwaliteit van het leefgebied goed.

Op 82,2% (1885,25 ha) van het totale stikstofgevoelige leefgebied van de broedvogelsoort Bruine Kiekendief vindt, ten gevolge van het project, een tijdelijke toename aan stikstofdepositie plaats. Van dit areaal met een tijdelijke toename aan stikstofdepositie, ondervindt 1,1% een (naderende) overschrijding van de KDW door de huidige achtergronddepositie inclusief de berekende toename aan stikstofdepositie. Dit is 0,9% van het totale areaal. Het areaal met een (naderende) overschrijding van de KDW ondervindt een maximale tijdelijke toename aan stikstofdepositie vanuit het project van 0,03 mol N/ha/jaar. Dit betreft habitatype H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks). Voor dit habitatype kan stikstofdepositie bijdragen aan successie door accumulatie van organisch materiaal. Eventuele verrijking van het leefgebied geeft geen directe invloed op het foerageersucces van de bruine kiekendief. Voor H1330B geldt echter ook dat een tekort aan stikstof veelal beperkend is voor de ontwikkeling en kwaliteit. Een gebrek aan dynamiek en ontzilting vormen veel belangrijkere drukfactoren voor dit habitatype dan stikstofdepositie (Gebiedsanalyse-122, 2017).

De kwaliteit van het leefgebied van de bruine kiekendief is goed. Het gemiddelde aantal broedparen van de bruine kiekendief in de afgelopen vijf jaar is hoger dan de instandhoudingsdoelstelling en de populatietrend lijkt in de laatste 5 jaar stabiel te zijn. Aangezien de doelaantallen voor de bruine kiekendief gehaald worden, stikstofdepositie geen knelpunt vormt en er sprake is van een relevante tijdelijke toename van stikstofdepositie op slechts 0,9% van het volledige areaal aan stikstofgevoelig leefgebied, zal een tijdelijke toename van 0,03 mol N/ha/jaar in dit geval niet leiden tot meetbare effecten voor de kwaliteit van het leefgebied van de bruine kiekendief. Het is uitgesloten dat in deze situatie een dergelijke tijdelijke toename in depositie tot meetbare veranderingen in de abiotische randvoorwaarden (bodem pH, nutriënten beschikbaarheid), soortensamenstelling of structuur van het

leefgebied zal leiden en daarmee de voedselbeschikbaarheid zal beïnvloeden. Significant negatieve effecten door de tijdelijke toename aan stikstofdepositie vanuit dit project kunnen worden uitgesloten.

Bontbekplevier (broedvogel en niet-broedvogel)

De bontbekplevier heeft in dit Natura 2000-gebied geschikt leefgebied in de stikstofgevoelige habitattypen Schorren en zilte graslanden (buitendijks) (H1330A), Schorren en zilte graslanden (binnendijks) (H1330B), Embryonale duinen (H2110) en Vochtige duinvaleien (H2190B). De kwaliteit van het leefgebied is op basis van de kwaliteit van binnen het stikstofgevoelige leefgebied voorkomende habitattypen en het (in relatie tot de instandhoudingsdoelstelling) beperkte voorkomen van de bontbekplevier matig. Het leefgebied heeft een functie als broedplaats, slaap- en rustplaats en foerageergebied.

Op 82,7% (1885,25 ha) van het totale stikstofgevoelige leefgebied van de bontbekplevier vindt, ten gevolge van het project, een tijdelijke toename aan stikstofdepositie plaats. Van dit areaal met een tijdelijke toename aan stikstofdepositie, ondervindt 1,1% een (naderende) overschrijding van de KDW door de huidige achtergronddepositie inclusief de berekende toename aan stikstofdepositie. Dit is 0,9% van het totale areaal. Het areaal met een (naderende) overschrijding van de KDW ondervindt een maximale tijdelijke toename aan stikstofdepositie van 0,03 mol N/ha/jaar. Deze toename vindt plaats op H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks). Voor dit habitatype kan stikstofdepositie bijdragen aan successie door accumulatie van organisch materiaal. Hierdoor kan verlies aan kale grond als geschikt broedgebied voor de bontbekplevier plaatsvinden en kan verruiging, als gevolg van stikstofdepositie, de geschiktheid van de hoogwatervluchtplaatsen voor de bontbekplevier aantasten. Echter geldt voor H1330B dat een tekort aan stikstof veelal beperkend is voor de ontwikkeling en kwaliteit. Daarbij vormen een gebrek aan dynamiek en ontzilting veel belangrijkere drukfactoren voor dit habitatype dan stikstofdepositie. Knelpunten voor de bontbekplevier zijn het gebrek aan foerageergebied en voedselaanbod en onvoldoende rust (Gebiedsanalyse-122, 2017).

De kwaliteit van het leefgebied van de bontbekplevier is matig en de populatietrend is negatief. Aangezien stikstofdepositie een beperkt knelpunt vormt en er sprake is van een relevante tijdelijke toename van stikstofdepositie op slechts 0,9% van het volledige areaal aan stikstofgevoelig leefgebied, zal een tijdelijke toename van 0,03 mol N/ha/jaar in dit geval niet leiden tot meetbare effecten voor de kwaliteit van het leefgebied van de bontbekplevier. Het is uitgesloten dat in deze situatie een dergelijke tijdelijke toename in depositie tot meetbare veranderingen in de abiotische randvoorwaarden (bodempH, nutriënten beschikbaarheid), soortensamenstelling of structuur van het leefgebied zal leiden en daarmee de voedselbeschikbaarheid zal beïnvloeden. Significant negatieve effecten door de tijdelijke toename aan stikstofdepositie vanuit dit project kunnen worden uitgesloten.

Strandplevier (broedvogel en niet-broedvogel)

De strandplevier heeft geschikt leefgebied in de stikstofgevoelige habitattypen Schorren en zilte graslanden (buitendijks) (H1330A), Schorren en zilte graslanden (binnendijks) (H1330B) en Embryonale duinen (H2110). De kwaliteit van het leefgebied is op basis van de kwaliteit van de binnen het stikstofgevoelige leefgebied voorkomende habitattypen en het beperkte voorkomen van de strandplevier matig. Het leefgebied heeft een functie als broedplaats, slaap- en rustplaats en foerageergebied.

Op 82,7% (1885,25 ha) van het totale stikstofgevoelige leefgebied van de broedvogelsoort Strandplevier vindt, ten gevolge van de voorgenomen ontwikkeling, een toename aan stikstofdepositie plaats. Van dit areaal met een toename aan stikstofdepositie, ondervindt 1,1% een (naderende) overschrijding van de KDW door de huidige achtergronddepositie inclusief de berekende toename aan stikstofdepositie. Dit is 0,9% van het totale areaal. Het areaal met een (naderende) overschrijding van de KDW ondervindt een maximale toename aan stikstofdepositie van 0,03 mol N/ha/jaar. Deze toename vindt plaats op H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks). Voor dit habitatype kan stikstofdepositie bijdragen aan successie door accumulatie van organisch materiaal. Hierdoor kan verlies aan kale grond als geschikt broedgebied voor de strandplevier plaatsvinden. Echter geldt voor H1330B dat een tekort aan stikstof veelal beperkend is voor de ontwikkeling en kwaliteit. Daarbij vormen een gebrek aan dynamiek en ontzilting veel belangrijkere drukfactoren voor dit habitatype dan stikstofdepositie (Gebiedsanalyse-122, 2017). De strandplevier is in dit Natura 2000-gebied aanwezig tussen medio maart en medio oktober. De vogels die buiten het broedseizoen aanwezig zijn betreffen grotendeels vogels die in het gebied hebben gebreed (Natura 2000-profieldocument, A138). Het voornaamste knelpunt voor de strandplevier als niet-broedvogel is daarom de afname van omvang van de regionale broedpopulatie (Beheerplan-122, 2016).

De kwaliteit van het leefgebied van de strandplevier is matig. Het gemiddelde aantal broedparen van de strandplevier is lager dan de instandhoudingsdoelstelling en de populatietrend is negatief. Aangezien stikstofdepositie een beperkt knelpunt vormt en er sprake is van een relevante tijdelijke toename van stikstofdepositie op slechts 0,9% van het volledige areaal aan stikstofgevoelig leefgebied, zal een tijdelijke toename van 0,03 mol N/ha/jaar in dit geval niet leiden tot meetbare effecten voor de kwaliteit van het leefgebied van de strandplevier. Het is uitgesloten dat in deze situatie een dergelijke tijdelijke toename in depositie tot meetbare veranderingen in de abiotische randvoorwaarden (bodem pH, nutriënten beschikbaarheid), soortensamenstelling of structuur van het leefgebied zal leiden en daarmee de voedselbeschikbaarheid zal beïnvloeden. Significant negatieve effecten door de tijdelijke toename aan stikstofdepositie vanuit dit project kunnen worden uitgesloten.

Visdief (broedvogel)

De visdief heeft geschikt leefgebied in de stikstofgevoelige habitattypen Schorren en zilte graslanden (buitendijks) (H1330A), Schorren en zilte graslanden (binnendijks) (H1330B) en Vochtige duinvalleien (H2190B). De kwaliteit van het leefgebied is op basis van de kwaliteit van de binnen het stikstofgevoelige leefgebied voorkomende habitattypen matig.

Op 82,7% (1885 ha) van het totale stikstofgevoelige leefgebied van de broedvogelsoort Visdief vindt, ten gevolge van het project, een tijdelijke toename aan stikstofdepositie plaats. Van dit areaal met een toename aan stikstofdepositie, ondervindt 1,1% een (naderende) overschrijding van de KDW door de huidige achtergronddepositie inclusief de berekende toename aan stikstofdepositie. Dit is 0,9% van het totale areaal. Het areaal met een (naderende) overschrijding van de KDW ondervindt een maximale toename aan stikstofdepositie van 0,03 mol N/ha/jaar. Deze toename vindt plaats op habitatype H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks). Voor dit habitatype kan stikstofdepositie bijdragen aan successie door accumulatie van organisch materiaal. Hierdoor kan verlies aan schaars begroeide grond als geschikt broedgebied voor de visdief plaatsvinden. Echter geldt voor H1330B dat een tekort aan stikstof veelal beperkend is voor de ontwikkeling en kwaliteit. Daarbij vormen een gebrek aan dynamiek en ontzilting veel belangrijkere drukfactoren voor dit habitatype dan stikstofdepositie (Gebiedsanalyse-122, 2017).

De kwaliteit van het leefgebied van de visdief is matig en de populatietrend is negatief. Aangezien stikstofdepositie een beperkt knelpunt vormt en er sprake is van een relevante tijdelijke toename van stikstofdepositie op slechts 0,9% van het volledige areaal aan stikstofgevoelig leefgebied, zal een tijdelijke toename van 0,03 mol N/ha/jaar in dit geval niet leiden tot meetbare effecten voor de kwaliteit van het leefgebied van de visdief. Het is uitgesloten dat in deze situatie een dergelijke tijdelijke toename in depositie tot meetbare veranderingen in de abiotische randvoorwaarden (bodem pH, nutriënten beschikbaarheid), soortensamenstelling of structuur van het leefgebied zal leiden en daarmee de voedselbeschikbaarheid zal beïnvloeden. Significant negatieve effecten door de tijdelijke toename aan stikstofdepositie vanuit het project kunnen worden uitgesloten.

Scholekster (niet-broedvogel)

De scholekster heeft geschikt leefgebied in de stikstofgevoelige habitattypen Schorren en zilte graslanden (buitendijks) (H1330A), Schorren en zilte graslanden (binnendijks) (H1330B), Embryonale duinen (H2110) en Witte duinen (H2120). De kwaliteit van het leefgebied is op basis van de kwaliteit van de binnen het stikstofgevoelige leefgebied voorkomende habitattypen matig. Het leefgebied heeft een functie als slaap- en rustplaats en foeragegebied.

Op 82,2% (1885,25 ha) van het totale stikstofgevoelige leefgebied van de scholekster vindt, ten gevolge van de voorgenomen ontwikkeling, een toename aan stikstofdepositie plaats. Van dit areaal met een toename aan stikstofdepositie, ondervindt 1,1% een (naderende) overschrijding van de KDW door de huidige achtergronddepositie inclusief de berekende toename aan stikstofdepositie. Dit is 0,9% van het totale areaal. Het areaal met een (naderende) overschrijding van de KDW ondervindt een maximale toename aan stikstofdepositie van 0,03 mol N/ha/jaar. Deze toename vindt plaats op H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks). Voor dit habitatype kan stikstofdepositie bijdragen aan successie door accumulatie van organisch materiaal. Echter geldt voor H1330B dat een tekort aan stikstof veelal beperkend is voor de ontwikkeling en kwaliteit. Daarbij vormen een gebrek aan dynamiek en ontzilting veel belangrijkere drukfactoren voor dit habitatype dan stikstofdepositie (Gebiedsanalyse-122, 2017). Voor het foerageren bij hoogwater en overtijden maakt de scholekster gebruik van schorren en zilte graslanden, waar voldoende rust is en die niet te ver van de droogvallende slikken en platen zijn gelegen. Gebrek aan dynamiek vormt daarom een belangrijker knelpunt voor het foerageergebied van de scholekster (Gebiedsanalyse-122, 2017).

De kwaliteit van het leefgebied van de scholekster is matig. Het gemiddelde aantal broedparen van de scholekster in de afgelopen vijf jaar is hoger dan de instandhoudingsdoelstelling en de populatietrend is positief. Aangezien de doelaantallen voor de scholekster gehaald worden, de trend positief is, stikstofdepositie geen knelpunt vormt en er sprake is van een relevante tijdelijke toename van stikstofdepositie op slechts enkel 0,9% van het volledige areaal aan stikstofgevoelig leefgebied, zal een tijdelijke toename van 0,03 mol N/ha/jaar in dit geval niet leiden tot meetbare effecten voor de kwaliteit van het leefgebied van de scholekster. Het is uitgesloten dat in deze situatie een dergelijke tijdelijke toename in depositie tot meetbare veranderingen in de abiotische randvoorwaarden (bodem pH, nutriënten beschikbaarheid), soortensamenstelling of structuur van het leefgebied zal leiden en daarmee de voedselbeschikbaarheid zal beïnvloeden. Significant negatieve effecten door de tijdelijke toename aan stikstofdepositie vanuit dit project kunnen worden uitgesloten.

Tureluur (niet-broedvogel)

De tureluur heeft geschikt leefgebied in de stikstofgevoelige habitattypen Schorren en zilte graslanden (buitendijks) (H1330A) en Schorren en zilte graslanden (binnendijks) (H1330B). De kwaliteit van het leefgebied is op basis van de kwaliteit van de binnen het stikstofgevoelige leefgebied voorkomende habitattypen goed. Het leefgebied heeft een functie als slaap- en rustplaats en foerageergebied.

Op 82,7% (1885 ha) van het totale stikstofgevoelige leefgebied van de tureluur vindt, ten gevolge van het project, een tijdelijke toename aan stikstofdepositie plaats. Van dit areaal met een tijdelijke toename aan stikstofdepositie, ondervindt 1,1% een (naderende) overschrijding van de KDW door de huidige achtergronddepositie inclusief de berekende toename aan stikstofdepositie. Dit is 0,9% van het totale areaal. Het areaal met een (naderende) overschrijding van de KDW ondervindt een maximale tijdelijke toename aan stikstofdepositie van 0,03 mol N/ha/jaar. Deze toename vindt plaats op H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks). Voor dit habitatype kan stikstofdepositie bijdragen aan successie door accumulatie van organisch materiaal. Echter geldt voor H1330B dat een tekort aan stikstof veelal beperkend is voor de ontwikkeling en kwaliteit. Daarbij vormen een gebrek aan dynamiek en ontzilting veel belangrijkere drukfactoren voor dit habitatype dan stikstofdepositie (Gebiedsanalyse-122, 2017). Voor het foerageren bij hoogwater en overtijden maakt de tureluur gebruik van schorren en zilte graslanden, waar voldoende rust is en die niet te ver van de droogvallende slikken en platen zijn gelegen. Gebrek aan dynamiek vormt daarom een belangrijker knelpunt voor het foerageergebied van de tureluur (Gebiedsanalyse-122, 2017).

De kwaliteit van het leefgebied van de tureluur is goed. Het gemiddelde aantal broedparen van de tureluur is lager dan de instandhoudingsdoelstelling. De langjarige populatietrend vertoont geen aantoonbare trend, maar fluctueert onder het doelaantal. Aangezien stikstofdepositie geen knelpunt vormt en er sprake is van een relevante tijdelijke toename van stikstofdepositie op slechts enkel 0,9% van het volledige areaal aan stikstofgevoelig leefgebied, zal een tijdelijke toename van 0,03 mol N/ha/jaar in dit geval niet leiden tot meetbare effecten voor de kwaliteit van het leefgebied van de tureluur. Het is uitgesloten dat in deze situatie een dergelijke tijdelijke toename in depositie tot meetbare veranderingen in de abiotische randvoorwaarden (bodem pH, nutriënten beschikbaarheid), soortensamenstelling of structuur van het leefgebied zal leiden en daarmee de voedselbeschikbaarheid zal beïnvloeden. Significant negatieve effecten door de tijdelijke toename aan stikstofdepositie vanuit dit project kunnen worden uitgesloten.

Conclusie Westerschelde & Saeftinghe

Significante negatieve effecten op broedvogels en niet-broedvogels door de tijdelijke toename aan stikstofdepositie vanuit dit project zijn uitgesloten.

Oosterschelde

Uit de Aerius-berekening blijkt dat er, ten gevolge van het project, sprake is van een tijdelijke toename aan stikstofdepositie op overbelast of naderend overbelast leefgebied van de volgende stikstofgevoelige broedvogels en niet-broedvogels:

- A081 Bruine Kiekendief (leefgebied H1330A, H1330B) – max. 0,01 mol N/ha/jaar (broedvogel)
- A137 Bontbekplevier (leefgebied H1330A, H1330B) – max. 0,01 mol N/ha/jaar (broedvogel en niet-broedvogel)
- A138 Strandplevier (leefgebied H1330A en H1330B) – max. 0,01 mol N/ha/jaar (broedvogel en niet-broedvogel)
- A193 Visdief (leefgebied H1330A, H1330B) – max. 0,01 mol N/ha/jaar (broedvogel)
- A130 Scholekster (leefgebied H1330A) – max. 0,01 mol N/ha/jaar (niet-broedvogel)
- A142 Kievit (leefgebied H1330A) – max. 0,01 mol N/ha/jaar (niet-broedvogel)
- A162 Tureluur (leefgebied H1330A) – max. 0,01 mol N/ha/jaar (niet-broedvogel)

De leefgebieden van de overige broedvogels en niet-broedvogels met een instandhoudingsdoelstelling binnen het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe, zijn niet gevoelig voor stikstofdepositie, of er vindt geen toename aan stikstofdepositie plaats op overbelast of naderend overbelast stikstofgevoelig leefgebied van deze soorten. Significant negatieve gevolgen voor deze overige soorten zijn daarom op voorhand uitgesloten.

Bruine kiekendief (broedvogel)

De bruine kiekendief heeft in de Oosterschelde geschikt leefgebied in de stikstofgevoelige habitattypen Schorren en zilte graslanden (buitendijks) (H1330A) en Schorren en zilte graslanden (binnendijks) (H1330B). De kwaliteit van het leefgebied is op basis van de kwaliteit van de habitattypen in het stikstofgevoelige leefgebied matig.

Op 0,2% (0,73 ha) van het totale stikstofgevoelige leefgebied van de bruine kiekendief vindt, ten gevolge van de voorgenomen ontwikkeling, een toename aan stikstofdepositie plaats. Van dit areaal met een toename aan stikstofdepositie, ondervindt 76,1% een (naderende) overschrijding van de KDW door de huidige achtergronddepositie inclusief de berekende toename aan stikstofdepositie. Dit is 0,1% van het totale areaal. Het areaal met een (naderende) overschrijding van de KDW ondervindt een maximale tijdelijke toename aan stikstofdepositie van 0,01 mol N/ha/jaar. Deze toename vindt plaats op H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks). Voor dit habitatype vormt onvoldoende dynamiek en toevoer van zout water het belangrijkste knelpunt. Stikstofdepositie kan in combinatie met het ontbreken van de juiste hydrologische omstandigheden eraan bijdragen dat verzuuring in dit habitatype sneller optreedt. Eventuele verzuuring van het leefgebied geeft geen directe invloed op het broed- en foerageersucces van de bruine kiekendief (Gebiedsanalyse-118, 2017; Natuurdoelanalyse-118, 2023).

De kwaliteit van het leefgebied van de bruine kiekendief is matig. De populatietrend in de Oosterschelde en landelijk is de afgelopen 12 jaar negatief. Gezien het feit dat stikstofdepositie slechts een beperkt knelpunt vormt ten opzichte van verstoring, voedselgebrek en habitatverlies, zal een geringe en tijdelijke toename van 0,01 mol N/ha/jaar op 0,1% van het areaal niet leiden tot meetbare effecten voor de kwaliteit van het leefgebied van de bruine kiekendief. Het is met zekerheid uitgesloten dat een dergelijke geringe en tijdelijke toename in depositie tot meetbare veranderingen in de soortensamenstelling of structuur van het leefgebied zal leiden en daarmee de geschiktheid van het broedgebied en/of de voedselbeschikbaarheid zal beïnvloeden. Significant negatieve effecten door de tijdelijke toename aan stikstofdepositie vanuit dit project kunnen met zekerheid worden uitgesloten.

Bontbekplevier (broedvogel en niet-broedvogel)

De bontbekplevier heeft in de Oosterschelde geschikt leefgebied in de stikstofgevoelige habitattypen Schorren en zilte graslanden (buitendijks) (H1330A) en Schorren en zilte graslanden (binnendijks) (H1330B). De kwaliteit van het leefgebied is op basis van de in het leefgebied voorkomende habitattypen matig. Het leefgebied heeft een functie als broed-, slaap- en rustplaats en foerageergebied.

Op 0,2% (0,73 ha) van het totale stikstofgevoelige leefgebied van de bontbekplevier vindt, ten gevolge van het project, een tijdelijke toename aan stikstofdepositie plaats. Van dit areaal met een tijdelijke toename aan stikstofdepositie, ondervindt 76,1% een (naderende) overschrijding van de KDW door de huidige achtergronddepositie inclusief de berekende toename aan stikstofdepositie. Dit is 0,1% van het totale areaal. Het areaal met een (naderende) overschrijding van de KDW ondervindt een maximale tijdelijke toename aan stikstofdepositie van 0,01 mol N/ha/jaar. Deze toename vindt plaats op H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks). Voor dit habitatype vormt onvoldoende dynamiek en toevoer van zout water het belangrijkste knelpunt. Stikstofdepositie kan in combinatie met het ontbreken van de juiste hydrologische omstandigheden eraan bijdragen dat verzuuring in dit habitatype sneller optreedt. Hierdoor kan verlies aan kale grond als geschikt broedgebied voor de bontbekplevier plaatsvinden. Knelpunten voor de bontbekplevier in de Oosterschelde zijn onder andere vegetatieontwikkeling, verstoring en een afname van het areaal van het foerageergebied door zandhonger. Stikstofdepositie vormt een beperkt knelpunt voor de kwaliteit en omvang van het leefgebied (Gebiedsanalyse-118, 2017; Natuurdoelanalyse-118, 2023). De bontbekplevier foerageert op platen en slikken en rust in nabijgelegen hoogwatervluchtplaatsen en op dijken. Stikstofdepositie heeft geen effect op het rustgebied van de bontbekplevier.

De kwaliteit van het leefgebied van de bontbekplevier is matig en de populatietrend is stabiel. Gezien het feit dat stikstofdepositie slechts een beperkt knelpunt vormt ten opzichte van verstoring en afname van foerageergebied door zandhonger, zal een geringe en tijdelijke toename van 0,01 mol N/ha/jaar op 0,1% van het areaal niet leiden tot meetbare effecten voor de kwaliteit van het leefgebied van de

bontbekplevier. Het is met zekerheid uitgesloten dat een dergelijke geringe en tijdelijke toename in depositie tot meetbare veranderingen in de soortensamenstelling of structuur van het leefgebied zal leiden en daarmee de geschiktheid van het broedgebied en/of de voedselbeschikbaarheid zal beïnvloeden. Significante negatieve effecten door de tijdelijke toename aan stikstofdepositie vanuit dit project kunnen met zekerheid worden uitgesloten.

Strandplevier (broedvogel en niet-broedvogel)

De strandplevier heeft in de Oosterschelde geschikt leefgebied in de stikstofgevoelige habitattypen Schorren en zilte graslanden (buitendijks) (H1330A) en Schorren en zilte graslanden (binnendijks) (H1330B). De kwaliteit van het leefgebied is op basis van de kwaliteit van de in het leefgebied voorkomende habitattypen matig. Het leefgebied heeft een functie als broed-, slaap- en rustplaats en foerageergebied

Op 0,2% (0,73 ha) van het totale stikstofgevoelige leefgebied van de strandplevier vindt, ten gevolge van het project, een tijdelijke toename aan stikstofdepositie plaats. Van dit areaal met een tijdelijke toename aan stikstofdepositie, ondervindt 76,1% een (naderende) overschrijding van de KDW door de huidige achtergronddepositie inclusief de berekende toename aan stikstofdepositie. Dit is 0,1% van het totale areaal. Het areaal met een (naderende) overschrijding van de KDW ondervindt een maximale tijdelijke toename aan stikstofdepositie van 0,01 mol N/ha/jaar. Deze toename vindt plaats op H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks). Voor dit habitatype vormt onvoldoende dynamiek en toevoer van zout water het belangrijkste knelpunt. Stikstofdepositie kan in combinatie met het ontbreken van de juiste hydrologische omstandigheden eraan bijdragen dat verzuuring in dit habitatype sneller optreedt. Hierdoor kan verlies aan kale grond als geschikt broedgebied voor de strandplevier plaatsvinden en kunnen delen van het leefgebied minder geschikt worden als rustgebied. De afname van de invloed van zoutwater en de afname van dynamiek dragen hier echter in grotere mate aan bij en er is slechts plaatselijk sprake van een overbelasting door stikstofdepositie. De voornaamste oorzaak voor het lage aantal aanwezige strandplevieren in de Oosterschelde zijn de lage aantallen broedvogels van deze soort, die het voorkomen van de aantallen niet-broedvogels bijna volledig bepalen. De niet-broedvogels zijn vooral in de nazomer in de Oosterschelde aanwezig, om te ruien en op te vetten voor de najaarstrek. Het nemen van maatregelen om de broedpopulatie op orde te krijgen is van groot belang voor het realiseren van de doelstelling voor niet-broedvogels. Voor de strandplevier vormt afname van het foerageergebied als gevolg van zandhonger op de langere termijn een knelpunt. Naast dat het areaal aan droogvallende slikken en platen op termijn steeds kleiner wordt, neemt ook de droogvalduur ervan af, waardoor de foerageertijd eveneens afneemt (Beheerplan-118, 2016). Knelpunten voor de strandplevier in de Oosterschelde zijn dus onder andere vegetatieontwikkeling, verstoring en een afname van het areaal van het foerageergebied door zandhonger. Stikstofdepositie vormt een beperkt knelpunt voor de kwaliteit en omvang van het leefgebied (Gebiedsanalyse-118, 2017; Natuurdoelanalyse-118, 2023).

De kwaliteit van het leefgebied van de strandplevier is matig. Het gemiddelde aantal strandplevieren is in de afgelopen vijf jaar lager dan de instandhoudingsdoelstelling en de populatietrend is negatief. Gezien het feit dat stikstofdepositie slechts een beperkt knelpunt vormt ten opzichte van verstoring en afname van foerageergebied door zandhonger, zal een geringe en tijdelijke toename van 0,01 mol N/ha/jaar op slechts 0,1% van het leefgebied niet leiden tot meetbare effecten voor de kwaliteit van het leefgebied van de strandplevier). Het is met zekerheid uitgesloten dat een dergelijke geringe en tijdelijke toename in depositie tot meetbare veranderingen in de soortensamenstelling of structuur van het leefgebied zal leiden en daarmee de geschiktheid van het broedgebied en/of de voedselbeschikbaarheid zal beïnvloeden. Significante negatieve effecten door de tijdelijke toename aan stikstofdepositie vanuit dit project kunnen met zekerheid worden uitgesloten.

Visdief (broedvogel)

De visdief heeft geschikt leefgebied in de stikstofgevoelige habitattypen Schorren en zilte graslanden (buitendijks) (H1330A) en Schorren en zilte graslanden (binnendijks) (H1330B). De kwaliteit van het leefgebied is op basis van de kwaliteit van de in het leefgebied voorkomende habitattypen matig.

Op 0,2% (0,73 ha) van het totale stikstofgevoelige leefgebied van de visdief vindt, ten gevolge van het project, een tijdelijke toename aan stikstofdepositie plaats. Van dit areaal met een tijdelijke toename aan stikstofdepositie, ondervindt 76,1% een (naderende) overschrijding van de KDW door de huidige achtergronddepositie inclusief de berekende toename aan stikstofdepositie. Dit is 0,1% van het totale areaal. Het areaal met een (naderende) overschrijding van de KDW ondervindt een maximale tijdelijke toename aan stikstofdepositie van 0,01 mol N/ha/jaar. Deze toename vindt plaats op H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks). Voor dit habitatype vormt onvoldoende dynamiek en toevoer van zout water het belangrijkste knelpunt. Stikstofdepositie kan in combinatie met het ontbreken van de

juiste hydrologische omstandigheden eraan bijdragen dat verzuiming in dit habitattype sneller optreedt. Hierdoor kan verlies aan schaars begroeide grond als geschikt broedgebied voor de visdief plaatsvinden. Er zijn momenteel echter geen knelpunten bekend voor de visdief in de Oosterschelde. Stikstofdepositie vormt geen knelpunt voor de kwaliteit en omvang van het leefgebied (Gebiedsanalyse-118, 2017; Natuurdoelanalyse-118, 2023).

De kwaliteit van het leefgebied van de visdief is matig. Het regionaal seizoensgemiddelde van de visdief is lager dan de regionale instandhoudingsdoelstelling, maar goed op peil voor de Oosterschelde. De populatietrend lijkt stabiel te zijn. Op slechts 0,1% van het areaal aan stikstofgevoelig leefgebied is sprake van een relevante projectgebonden tijdelijke toename aan stikstofdepositie van maximaal 0,01 mol N/ha/jaar. Het is met zekerheid uitgesloten dat een dergelijke geringe en tijdelijke toename in depositie op een beperkt areaal tot meetbare veranderingen in de soortensamenstelling of structuur van het leefgebied zal leiden en daarmee de geschiktheid van het broedgebied en/of de voedselbeschikbaarheid zal beïnvloeden. Significante negatieve effecten door de tijdelijke toename aan stikstofdepositie vanuit dit project kunnen met zekerheid worden uitgesloten.

Scholekster (niet-broedvogel)

De scholekster heeft geschikt leefgebied in de stikstofgevoelige habitattypen Schorren en zilte graslanden (buitendijks) (H1330A) en Schorren en zilte graslanden (binnendijks) (H1330B). De kwaliteit van het leefgebied is op basis van de kwaliteit van de binnen het stikstofgevoelige leefgebied voorkomende habitattypen matig. Het leefgebied heeft een functie als slaap- en rustplaats en foerageergebied. De meeste scholeksters foerageren gewoonlijk bij eb op droogvallende platen in het intergetijdengebied. Bij vloed concentreren ze zich in grote groepen op hoogwatervluchtplaatsen. Doorgaans zijn dit hooggelegen zandplaten, stranden, strandvlaktes, schorren en kwelders (Natura 2000-profielendocument; A130).

Op 0,2% (0,73 ha) van het totale stikstofgevoelige leefgebied van de scholekster vindt, ten gevolge van het project, een tijdelijke toename aan stikstofdepositie plaats. Van dit areaal met een toename aan stikstofdepositie, ondervindt 76,1% een (naderende) overschrijding van de KDW door de huidige achtergronddepositie inclusief de berekende toename aan stikstofdepositie. Dit is 0,1% van het totale areaal. Het areaal met een (naderende) overschrijding van de KDW ondervindt een maximale tijdelijke toename aan stikstofdepositie van 0,01 mol N/ha/jaar. Deze toename vindt plaats op H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks). Voor dit habitattype vormt onvoldoende dynamiek en toevoer van zout water het belangrijkste knelpunt.

De kwaliteit van het leefgebied van de scholekster is matig. Het gemiddelde aantal scholeksters is in de afgelopen vijf jaar lager dan de instandhoudingsdoelstelling en de populatietrend is negatief. De afname in aantallen scholeksters in de Oosterschelde komt overeen met de landelijke trend van de scholekster. De Nederlandse populatie staat onder druk door de teruggang van voedselbeschikbaarheid in de intergetijdengebieden. Knelpunten voor de scholekster in de Oosterschelde zijn afname van de omvang en kwaliteit van het leefgebied door zandhonger. Stikstofdepositie vormt geen knelpunt voor de kwaliteit en omvang van het leefgebied. Bovendien is er op slechts 0,1% van het areaal aan stikstofgevoelig leefgebied sprake van een relevante projectgebonden tijdelijke toename aan stikstofdepositie van maximaal 0,01 mol N/ha/jaar. Het is met zekerheid uitgesloten dat een dergelijke geringe en tijdelijke toename in depositie op een beperkt areaal tot meetbare veranderingen in de soortensamenstelling of structuur van het leefgebied zal leiden en daarmee de geschiktheid als foerageer- en rustgebied en/of de voedselbeschikbaarheid zal beïnvloeden. Significante negatieve effecten door de tijdelijke toename aan stikstofdepositie vanuit dit project kunnen met zekerheid worden uitgesloten.

Kievit (niet-broedvogel)

De kievit heeft geschikt leefgebied in de stikstofgevoelige habitattypen Schorren en zilte graslanden (buitendijks) (H1330A) en Schorren en zilte graslanden (binnendijks) (H1330B). De kwaliteit van het leefgebied is op basis van de kwaliteit van de binnen het stikstofgevoelige leefgebied voorkomende habitattypen matig. Het leefgebied heeft een functie als slaap- en rustplaats en foerageergebied. De kievit verblijft vooral in agrarisch gebied. In de nazomer zoekt de kievit ook wel de kwelders en schorren in het intergetijdengebied op en incidenteel ook het wad direct onder de kust. Rusten doen groepen kieviten vaak op structuurrijke terreinen, zoals op omgeploegde akkers of oude weilanden, of op open, nat vlak terrein zoals drooggevallen slikvlakten en ondiep water (Natura 2000-profielendocument; A142). De kievit foerageert vooral op binnendijkse graslanden (Beheerplan-118-, 2016).

Op 0,2% (0,73 ha) van het totale stikstofgevoelige leefgebied van de kievit vindt, ten gevolge van het project een tijdelijke toename aan stikstofdepositie plaats. Van dit areaal met een tijdelijke toename aan stikstofdepositie, ondervindt 76,1% een (naderende) overschrijding van de KDW door de huidige achtergronddepositie inclusief de berekende toename aan stikstofdepositie. Dit is 0,1% van het totale areaal. Het areaal met een (naderende) overschrijding van de KDW ondervindt een maximale tijdelijke toename aan stikstofdepositie van 0,01 mol N/ha/jaar. Deze toename vindt plaats op H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks). In de stikstofgevoelige habitattypen die als leefgebied dienen voor de kievit kan stikstofdepositie het optreden van verzuuring versnellen. De afname van de invloed van zoutwater en de afname van dynamiek dragen hier echter in grotere mate aan bij en er is slechts plaatselijk sprake van een overbelasting door stikstofdepositie. Uit het Beheerplan blijkt dat er geen knelpunten voor de kievit zijn (Beheerplan-118, 2016).

De kwaliteit van het leefgebied van de kievit is matig. Het gemiddelde aantal kieviten is in de afgelopen vijf jaar lager dan de instandhoudingsdoelstelling en de algemene populatietrend lijkt positief te worden. Knelpunten voor de kievit in de Oosterschelde zijn afname van de omvang en kwaliteit van het leefgebied door zandhonger. Stikstofdepositie vormt geen knelpunt voor de kwaliteit en omvang van het leefgebied. Ondanks de overbelasting met stikstof, lijken de aantallen kieviten in de Oosterschelde toe te nemen. Daarbij is op slechts 0,1% van het areaal aan stikstofgevoelig leefgebied sprake van een relevante projectgebonden toename aan stikstofdepositie van maximaal 0,01 mol N/ha/jaar. Het is met zekerheid uitgesloten dat een dergelijke geringe en tijdelijke toename in depositie op een gering areaal tot meetbare veranderingen in de soortensamenstelling of structuur van het leefgebied zal leiden en daarmee de geschiktheid van het broedgebied en/of de voedselbeschikbaarheid zal beïnvloeden. Significante negatieve effecten door de tijdelijke toename aan stikstofdepositie vanuit dit project kunnen met zekerheid worden uitgesloten.

Tureluur (niet-broedvogel)

De tureluur heeft geschikt leefgebied in de stikstofgevoelige habitattypen Schorren en zilte graslanden (buitendijks) (H1330A) en Schorren en zilte graslanden (binnendijks) (H1330B). De kwaliteit van het leefgebied is op basis van de kwaliteit van de binnen het stikstofgevoelige leefgebied voorkomende habitattypen matig. Het leefgebied heeft een functie als slaap- en rustplaats en foerageergebied. In de getijdengebieden zoeken tureluurs voedsel op drooggevallen getijdenplaten, met name langs de randen van geulen en prielen, op slijkgige platen, in achtergebleven ondiepe plassen en langs de randen van mossel- en oesterbanken. Rusten doen de tureluurs in rustige open landschappen nabij het voedselgebied, zoals kwelders, binnendijks gelegen graslanden en gebieden met ondiep water en slikranden (Natura 2000-profielendocument; A162).

Op 0,2% (0,73 ha) van het totale stikstofgevoelige leefgebied van tureluur vindt, ten gevolge van de voorgenomen ontwikkeling, een toename aan stikstofdepositie plaats. Van dit areaal met een toename aan stikstofdepositie, ondervindt 76,1% een (naderende) overschrijding van de KDW door de huidige achtergronddepositie inclusief de berekende toename aan stikstofdepositie. Dit is 0,1% van het totale areaal. Het areaal met een (naderende) overschrijding van de KDW ondervindt een maximale toename aan stikstofdepositie van 0,01 mol N/ha/jaar. Deze toename vindt plaats op H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks). In dit habitatype kan stikstofdepositie het optreden van verzuuring versnellen. De afname van de invloed van zoutwater en de afname van dynamiek dragen hier echter in grotere mate aan bij en er is slechts plaatselijk sprake van een overbelasting door stikstofdepositie. Als gevolg van de zandhonger in de Oosterschelde wordt het areaal aan droogvallende slikken en platen op termijn steeds kleiner. Hiermee neemt het foerageergebied voor steltlopers, waaronder de tureluur, af. Tegelijkertijd neemt ook de droogvalduur van de slikken en platen af. Dit knelpunt speelt op de langere termijn. In de huidige situatie zijn er geen knelpunten voor de tureluur (Beheerplan-118, 2016).

De kwaliteit van het leefgebied van de tureluur is matig. Het gemiddelde aantal tureluurs van de afgelopen vijf jaar is hoger dan de instandhoudingsdoelstelling en de populatietrend lijkt toe te nemen. Knelpunten voor de tureluur in de Oosterschelde zijn afname van de omvang en kwaliteit van het leefgebied door zandhonger. Stikstofdepositie vormt geen knelpunt voor de kwaliteit en omvang van het leefgebied. Ondanks de overbelasting met stikstof, wat zou kunnen leiden tot afname in kwaliteit en omvang van het leefgebied, lijken de aantallen tureluurs in de Oosterschelde toe te nemen. Daarbij is op slechts 0,1% van het areaal aan stikstofgevoelig leefgebied sprake van een relevante projectgebonden toename aan stikstofdepositie van maximaal 0,01 mol N/ha/jaar. Het is met zekerheid uitgesloten dat een dergelijke geringe en tijdelijke toename in depositie op een gering areaal tot meetbare veranderingen in de soortensamenstelling of structuur van het leefgebied zal leiden en daarmee de geschiktheid van het broedgebied en/of de voedselbeschikbaarheid zal beïnvloeden. Significante negatieve effecten door de tijdelijke toename aan stikstofdepositie vanuit dit project kunnen met zekerheid worden uitgesloten.

Conclusie Oosterschelde

Significante negatieve effecten op broedvogels en niet-broedvogels door de tijdelijke toename aan stikstofdepositie vanuit dit project zijn uitgesloten.

Yerseke & Kapelse Moer

Dit Natura 2000-gebied is niet aangewezen voor broedvogels, maar enkel voor niet-broedvogels. Uit de Aeries-berekeningen blijkt dat er door het project geen sprake is van een toename aan stikstofdepositie op overbelast of naderend overbelast stikstofgevoelig leefgebied van de in het gebied aangewezen soorten niet-broedvogels. Significante negatieve effecten door het project op niet-broedvogels zijn daarom uitgesloten.

Beoordeling van effecten op typische soorten en soorten buiten Natura 2000-gebieden

De uitspraak van de ABRvS van 20 februari 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:547), waarin het arrest van het HvJ EU d.d. 7 november 2018 (ECLI:EU:C:2018:883) wordt toegepast maakt duidelijk dat in een passende beoordeling de gevolgen van een project (of plan) moeten worden geïnventariseerd en onderzocht voor zowel de soorten in een Natura 2000-gebied waarvoor geen instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd als voor soorten en habitattypen buiten een Natura 2000-gebied, op de voorwaarde dat deze effecten de instandhoudingsdoelstellingen voor het gebied kunnen aantasten. Dat betekent dus dat ook de effecten op soorten in een Natura 2000-gebied waarvoor het gebied niet is aangewezen en de habitattypen en soorten buiten dat gebied moeten worden onderzocht, indien effecten op die soorten de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied kunnen aantasten.

Gelet op de locatie en aard van het aangevraagde project en het feit dat de tijdelijke, minimale toename van stikstofdepositie geen significante negatieve effecten heeft op habitattypen, habitatsoorten, aangewezen broedvogels en aangewezen niet-broedvogels, kan er naar onze mening ook geen sprake zijn van significante negatieve effecten op typische soorten of soorten buiten Natura 2000-gebieden die de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden kunnen aantasten.

Cumulatie

Bij vergunningverlening voor een project dient een beoordeling plaats te vinden van de cumulatieve gevolgen, indien het project afzonderlijk of in combinatie met andere projecten significante negatieve effecten kan hebben voor het desbetreffende Natura 2000-gebied. Een vergunning kan alleen verleend worden als het project afzonderlijk of in combinatie met andere projecten geen significante gevolgen heeft.

Er is een inventarisatie uitgevoerd en daaruit zijn verschillende vergunningen naar voren gekomen met een vergunde een significante toename aan stikstofdepositie op minstens één van de genoemde Natura 2000-gebieden. Enkel vergunde projecten die nog niet zijn gerealiseerd hoeven te worden meegewogen in de cumulatietoets. Er is echter niet van elke project bekend of het vergunde project is uitgevoerd of niet. Daarom zijn alle vergunde projecten meegewogen in de analyse.

Voor het gebied Vogelkreek kan niet worden bepaald of er sprake is van een cumulatie van toename van de stikstofdepositie. Dat komt omdat voor dit gebied tot voor kort geen vergunningsplicht bestond bij een toename van stikstofdepositie, omdat er op basis van de destijds gehanteerde achtergronddepositie in Aeries geen sprake was van een (naderende) overschrijding van de KDW. Vanwege de bijgestelde achtergronddepositie in de meest recente versie van AERius (versie 2023) is nu sprake van een naderende overschrijding van de KDW van het leefgebied van kruipend moerasscherm.

Voor de Natura 2000-gebieden Westerschelde & Saeftinghe, Oosterschelde en Yerseke & Kapelse Moer geldt op een deel van de habitattypen en leefgebieden een overschrijding van de KDW. Voor de Natura 2000-gebieden Canisvliet en Vogelkreek en geldt op alle habitattypen of leefgebieden een overschrijding van de KDW. Echter is voor al deze Natura 2000-gebieden beoordeeld dat de tijdelijke toename van de hoeveelheid stikstofdepositie ten gevolge van het beoogde project niet zal resulteren in significante negatieve effecten op het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen. De cumulatie van reeds vergunde projecten en ontwerpbesluiten laat een geringe stijging zien van het tijdelijk effect. Deze stijging is echter dermate gering dat deze wegvalt binnen de natuurlijke meteorologische variatie (10% rondom de huidige gemiddelde achtergronddepositie). Significante negatieve effecten van de geringe tijdelijke toename aan stikstofdepositie door het project op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden worden daarom ook uitgesloten in combinatie met andere plannen en projecten.

Conclusie beoordeling effecten op Natura 2000-gebieden

Op basis van een gebiedsspecifieke analyse kan worden geconcludeerd dat significant negatieve effecten van de tijdelijke stikstoftoename ten gevolge van het project op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden, ook in cumulatie, kunnen worden uitgesloten.

Beoordeling ten aanzien van het provinciaal beleid voor wat betreft Natura 2000-gebieden

Het aangevraagde project wordt zodanig uitgevoerd dat er geen significante aantasting plaatsvindt van de wezenlijke kenmerken of waarden van de Zeeuwse beschermde natuur en onvermijdelijke verstoringen zo klein mogelijk worden gehouden. Naar ons oordeel is er geen strijdigheid met het Omgevingsplan Zeeland 2018 of met de Beleidsnota Natuurwetgeving.

Beoordeling van effecten op Vlaamse SBZ-gebieden

Bossen en heiden van zandig Vlaanderen: oostelijk deel

De oppervlakte van de SBZ bedraagt 3.377 ha. en kent 12 deelgebieden. Het voorgenomen project veroorzaakt een tijdelijke toename van stikstofdepositie in het Stropersbos (deelgebied 6) en het heidebos (deelgebied 7) van het SBZ. Dit gebied omvat verschillende boscomplexen die al eeuwenlang het gebruik kennen als bos. Verder kennen beide deelgebieden ook een heidelandchap met een opgave (S-IDH rapport, 2011). Voor de habitattypes 9120 en 91E0 in het boslandschap wordt de SBZ als zeer belangrijk beschouwd. Er wordt gestreefd naar de realisatie van een robuust netwerk van enkele grote boskernen die op lange termijn garanties bieden voor de instandhouding van leefbare populaties van de typische soorten van deze kernen en hun boshabitats. Hierdoor kunnen knelpunten als sterke versnippering, slecht gebufferde bossen die onderhevig zijn aan eutrofiëring / nutriëntenaanrijking gemitigeerd worden. De twee andere bostypes 9160 en 9190 die nagenoeg steeds aansluiten op vorige types, liften mee op deze globale aanpak.

Vanuit het project vindt er een tijdelijke toename van stikstofdepositie plaats op de volgende overbelaste stikstofgevoelige habitattypen:

Tabel 2: maximale tijdelijke depositie per overbelast stikstofgevoelig habitatype

habitatype	Maximale tijdelijke depositie vanuit project (mol N/ha/jaar)	Toename t.o.v. de KDW
2330 Open graslanden op landduinen	0,11	0,02%
3130 Voedselarme tot matig voedselarme wateren met droogvallende oevers	0,16	0,03%
3140 Wateren met kranswiervegetaties	0,14	0,02%
4010 Vochtige tot natte heide	0,16	0,03%
4030 Droge heide	0,16	0,02%
6230 Heischrale graslanden en soortenrijke graslanden van zure bodems	0,15	0,02%
6410 Blauwgraslanden	0,02	<0,01%
6510 Glanshaver- en Grote vossenstaartgraslanden	0,08	0,01%
9120 Eiken-Beukenbossen op zure bodems	0,15	0,01%
9160 Essen-Eikenbossen zonder Wilde hyacint	0,15	0,01
91E0 Valleibossen, Elzenbroekbossen en zachthoutoebossen	0,14	0,01
9190 Oude zuurminnende eikenbossen met Quercus robur op zandvlakten	0,15	0,01

Op basis van de huidige wetenschappelijke kennis is het lastig om te bepalen wat de minimale depositietoename is waarbij significante ecologische effecten te verwachten zijn. Een groot scala aan onderzoeken toont echter wel aan dat ecologisch betekenisvolle stikstoftoenames een ordegrrootte hebben van >1 kg (71,43 mol) N/ha/jaar (Bobbink et al. 2022).

Als op basis van de huidige wetenschappelijke kennis geen effecten bekend zijn of redelijkerwijs kunnen worden verwacht bij langdurige depositietoenames kleiner dan 1 kg N/ha/jaar, is het uiterst onwaarschijnlijk dat de tijdelijke projectgerelateerde depositietoename van maximaal 0,0022 kg (0,16 mol) N/ha/jaar kan leiden tot meetbaar kwaliteitsverlies van stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden van kwalificerende soorten in het gebied Bossen en heiden van zandig Vlaanderen: oostelijk deel.

Polders

Het SBZ-gebied heeft een oppervlakte van 1.866 ha. Het SBZ-gebied is grotendeels gelegen in de ecoregio van de polders en de getijdenschelde. Deze ecoregio wordt gekenmerkt door het vlakke en laaggelegen landschap met inversiereliëf ontstaan door herhaaldelijke mariene overstromingen ten gevolge van stijgingen van het zeeniveau na ijstijden. Deze laaggelegen gronden staan onder invloed

van brakke tot zoute kweldruk vanuit de zee of kanalen. Vele gronden zijn op de zee gewonnen door kunstmatige drooglegging. De bodems hebben geen uitgesproken ontwikkeld profiel met een variërend kalkgehalte (Managementplan, 2014). Binnen enkele natuurkernen komen zeer waardevolle vegetaties voor die een aantal belangrijke (vogel)soorten het geschikte biotoop bieden. Belangrijke voorwaarden voor goed ontwikkeld krekensysteem zijn het instellen van een geschikt waterpeilbeheer gekoppeld aan een goede waterkwaliteit. Zoals uit recente gegevens van de VMM blijkt is de waterkwaliteit in verschillende krekens actueel een knelpunt. Peilafspraken die beter afgestemd zijn op de natuurdoelen in deze gebieden zijn noodzakelijk

Vanuit het project vindt er een tijdelijke toename van stikstofdepositie plaats op de volgende overbelaste stikstofgevoelige habitattypen:

Tabel 3: maximale tijdelijke depositie per overbelast stikstofgevoelig habitatype

Habitatype	Maximale tijdelijke depositie vanuit project (mol N/ha/jaar)	Toename t.o.v. de KDW
H1330 Schorren	0,02	<0,01%
H6510 Glanshaver- en Grote vossenstaartgraslanden	0,04	<0,01%
H7140 Voedselarme tot matig voedselarme verlandingsvegetaties	0,02	<0,01%

Op basis van de huidige wetenschappelijke kennis is het lastig om te bepalen wat de minimale depositietoename is waarbij significante ecologische effecten te verwachten zijn. Een groot scala aan onderzoeken toont echter wel aan dat ecologisch betekenisvolle stikstoftoenames een ordegrrootte hebben van >1 kg (71,43 mol) N/ha/jaar (Bobbink et al. 2022).

Als op basis van de huidige wetenschappelijke kennis geen effecten bekend zijn of redelijkerwijs kunnen worden verwacht bij langdurige depositietoenames kleiner dan 1 kg N/ha/jaar, is het uiterst onwaarschijnlijk dat de tijdelijke projectgerelateerde depositietoename van maximaal 0,00056 kg (0,04 mol) N/ha/jaar kan leiden tot meetbaar kwaliteitsverlies van stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden van kwalificerende soorten in het gebied Polders.

Schelde- en Durmeëstuarium van de Nederlandse grens tot Gent

De SBZ wordt als 'essentieel' beschouwd voor de types 91E0 en 6430 en 'belangrijk' voor 9120 (Managementplan 2014c). De SBZ-deelgebieden bevinden zich grotendeels in het rivierecosysteem van de Schelde zodat de meeste bossen behoren tot het alluviaal bostype. De totale oppervlakte binnen de habitattypes die onder estuarium vallen, beslaan ca. 4680 ha, waarvan 3460 ha water (vaargeul). De ecotoopcluster 'boslandschap' en 'grasland en moeraslandschap in beek en riviervalleien met plaatselijke overgangen naar alluviaal bos' liggen buiten de Sigmagebieden en het NOP (natuurontwikkelingsplan) en zijn niet getijdengeboden. Binnen het boslandschap komt hier ca 135 ha boshabitats voor, binnen de laagveengebieden komen glanshavergraslanden, natte ruigte, drijftillen en voergangsveen en eutrofe plassen voor (S-IHD rapport 2011). Estuaria zijn van nature zeer dynamische systemen. De hydrodynamiek, als gevolg van afvoer en getij, veroorzaakt voortdurend geomorfologische veranderingen. Menselijke ingrepen zoals inpolderingen, recht trekkingen en verruiming van de vaargeul hebben een ingrijpende impact op de hydro- en morfodynamische processen van het estuarium. Andere knelpunten die het estuarien ecosysteem negatief beïnvloeden zijn een periodiek te hoge zoetwaterafvoer, een slechte waterkwaliteit en een sterke lichtlimitatie (Managementplan 2014c).

Het voorgenomen project veroorzaakt een tijdelijke toename van stikstofdepositie op de deelgebieden 43, 44 en 45 in de omgeving van Destelbergen en 56 en 25 in de omgeving van Lokeren en 24 in de omgeving van Hamme van het SBZ. De tijdelijke toename van stikstofdepositie vindt plaats op de volgende overbelaste stikstofgevoelige habitattypen:

Tabel 4: maximale tijdelijke depositie per overbelast stikstofgevoelig habitatype

habitatype	Maximale tijdelijke depositie vanuit project (mol N/ha/jaar)	Toename t.o.v. de KDW
2330 Open graslanden op landduinen	0,01	<0,01%
3140 Wateren met kranswiervegetaties	0,01	<0,01%
3150 Voedselrijke, gebufferde wateren met rijke waterplantvegetatie	0,01	<0,01%
6230 Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)	0,01	<0,01%
6410 Blauwgraslanden	0,01	<0,01%
6510 Glanshaver- en Grote vossenstaartgraslanden	0,01	<0,01%

7140 Voedselarme tot matig voedselarme verlandingsvegetaties	0,01	<0,01%
9120 Eiken-Beukenbossen op zure bodems	0,01	<0,01%
9160 Essen-Eikenbossen zonder Wilde hyacint	0,01	<0,01%
91E0 Valleibossen, Elzenbroekbossen en zachthoutoibossen	0,01	<0,01%

Op basis van de huidige wetenschappelijke kennis is het lastig om te bepalen wat de minimale depositietoename is waarbij significante ecologische effecten te verwachten zijn. Een groot scala aan onderzoeken toont echter wel aan dat ecologisch betekenisvolle stikstoftoenames een ordegrrootte hebben van >1 kg (71,43 mol) N/ha/jaar (Bobbink et al. 2022).

Als op basis van de huidige wetenschappelijke kennis geen effecten bekend zijn of redelijkerwijs kunnen worden verwacht bij langdurige depositietoenames kleiner dan 1 kg N/ha/jaar, is het uiterst onwaarschijnlijk dat de tijdelijke projectgerelateerde depositietoename van maximaal 0,00014 kg (0,01 mol) N/ha/jaar kan leiden tot meetbaar kwaliteitsverlies van stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden van kwalificerende soorten in het gebied Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent.

Conclusie beoordeling effecten op Vlaamse gebieden

Vanuit een fysisch-chemisch en ecologisch oogpunt is er geen redelijke wetenschappelijke twijfel of de uitvoering van het project schadelijke gevolgen kan hebben voor stikstofgevoelige habitattypen in de beoordeelde Natura 2000- gebieden. De tijdelijke stikstoftoename van maximaal 0,0022 kg (0,16 mol) N/ha/jaar zal geen invloed hebben op de structuur of het functioneren van de betreffende habitattypen. De kwaliteit van de habitattypen zal door de uitvoering van dit project niet verslechteren. Significante negatieve gevolgen voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden van kwalificerende soorten zijn daarmee uitgesloten.

C. Zienswijze(n)

Een ieder heeft van 24 januari tot en met 6 maart 2024 de mogelijkheid om op het ontwerpbesluit hun zienswijze kenbaar te maken.

D. Conclusies

U heeft voldoende aannemelijk gemaakt dat met het uitvoeren van het aangevraagde project geen aantasting plaatsvindt van de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden of Vlaamse SBZ-gebieden. Evenmin leveren de voorgenomen activiteiten strijdigheid op met de overige genoemde wetsartikelen of het provinciaal beleid voor wat betreft Natura 2000-gebieden. Wij zijn op grond van bovenstaande overwegingen van mening dat de gevraagde vergunning onder oplegging van voorschriften (onderdeel 1) verleend kan worden.

E. Overige wet- en regelgeving

Bij de beoordeling van onderhavige aanvraag zijn andere aspecten dan gerelateerd aan de Wnb, hoofdstuk 2 Natura 2000-gebieden en de daarbij behorende regelgeving niet betrokken. Mogelijk zijn er voor de activiteiten waarop de aanvraag betrekking heeft nog andere bepalingen van toepassing. Wij wijzen u erop dat het kan zijn dat voor het uitvoeren van uw activiteit alsnog een Omgevingsvergunning voor andere activiteiten vereist kan zijn. Houd er rekening mee dat het bovenstaande niet wegneemt dat u altijd moet voldoen aan de zorgplicht, zoals verwoord in artikel 1.11 Wnb.